

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEĪNU • RĪGAS • VAIKĀVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2010. GADA 17. AUGUSTS ● Nr. 61 (8044) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Sakošanas mājas
Līvānu novadā

6. lappusē

Nosvinētas
zelta kāzas

7. lappusē

ĪSTĀ Latvija —
cilvēku
atmiņās

8. lappusē

Kad ceplī čurkst, podī krāsojas

● Cepļa izņemšana pulcēja daudz skatītāju. Arī keramiķi bija likuši malā darba drēbes un tērpušies svētdienīgi, lai izbaudītu sava darba augļus — sulīgo, no dabas ņemto krāsu zaigojumu, glazūru mirdzumu «jaunizceptajos» podos. Katrs no traukiem — vāze, krūze, dekoratīvs šķivis, krūzīte, pods pārsteidza kā jaundzimis bērns — ar savu vienreizību, individualitāti, un kā jaundzimis bērns tika sagaidīts un apmīļots. Foto: A.Šņepsts

Melnā piektdiena, 13. datums, un karstums tuvu 30 grādu atzīmei nenobaidīja Latgales podu meistarus, kas nedēļas nogalē ieradās Valsts aģentūras «Memoriālo muzeju apvienība» Raiņa un Aspazijas muzeja Raiņa muzejā «Jasmuiža» Preiļu novada Aizkalnē uz keramikas cepļa izdedzināšanu.

Muzejā jau kļuvis par tradīciju, ka reizi gadā, augustā, šeit ar saviem darinājumiem ierodas keramiķi uz kopīgu podu apdedzināšanu slavenā Latgales keramiķa Andreja Paulāna piemiņai izveidotajā ceplī un šim nolūkam uzceltajā darbnīcā. Protams, būtu ērtāk un vienkāršāk katram no māla meistariem savus vasaras mēnešos tapušos māla traukus apdedzināt savās mājās, personīgajās darbnīcās, nevis vizināt no tālām vietām — Daugavpils, Rēzeknes, Balviem un citurienes — uz Jasmuižu, jo

negatavajiem traukiem lieka krāsošana un cilāšana var nenākt par labu. Tomēr keramiķiem tā ir goda lieta — izdedzināt savus darbus vecmeistara krāsnī un arī jauka profesionāla tikšanās, kurā veselu diennakti var kopīgi darboties, pārrunāt jaunumus, pavadīt dažu labu jautru brīdi cepļa kurināšanas procesā, parādīt savu veikumu un papriecāties par citu podnieku jaunradi. Tieši tāpēc ik gadus augustā, piektdienā un sestdienā pirms kārtējiem Aglonas svētkiem, Jasmuižas muzejā lēni ielīgo automašīnas ar saudzīgi vedamu kravu — vēl negataviem traukiem.

Sogad kopš rekonstruētā cepļa atklāšanas aprit jau 12 gadi, «Novadniekam» stāstīja muzeja speciāliste Solvita Brūvere, bet ceplis tiek izdedzināts vismaz trīsdesmito reizi, jo sākotnēji cepļa izdedzināšana notika vairākas reizes sezonā. Savus darbus uguns rūdījumam te atdevuši gan kopas «Pūdnieku skūļa» dalībnieki, kuri lielākoties nodarbojas ar mel-

no keramiku un neglazētiem darbiem, gan Rēzeknes apriņķa podnieku studija. Cepļa izdedzināšanā piedalās arī Preiļu keramiķi, šogad uz Aizkalni savus darbus apdedzināšanai bija aizvedis preiļniecis Raivo Andersons.

Šoreiz Andreja Paulāna ceplis tika papildināts bagātīgi, tajā liekot 18 Latgales māla meistaru — Pētera Gailuma, Vladislava Vinceviča, Edvina Vinceviča un citu darbus. Ceplis bija ar īpašu nozīmi, — tā kurināšana šoreiz tika uzticēta keramiķēm — sievietēm, trijām māla meistārēm. Kurināšanu — vienu no visatbildīgākajiem uzdevumiem podu tapšanas procesā lielākoties veic vīrieši. Ne jau tādēļ, ka sievietes netiktu galā ar atbildību, bet tamdēļ, ka tas ir fiziski nogurdinošs pienākums. Pie cepļa valda karstums, dūmi, uguns jāuztur nepātraukti, malkas pielikšana kvēlojošā krāsnī prasa uzmanību un piesardzību, jābūt nomodā visu nakti.

Turpinājums 4. lappusē.

**NENOKAVĒJIET
ABONĒT**

«NOVADNIEKU»

septembrim un
pārējiem mēnešiem
līdz gada beigām!

Modernizētajās

«Latvijas Pasta»

nodaļās to var

izdarīt līdz

25. augustam,

pārējās pasta

nodaļās

un pie pastniekiem

līdz 19. augustam,

«Novadnieka»

redakcijā

Brīvības ielā 14,

Preiļos, un interneta

mājas lapā

www.novadnieks.lv

sadaļā

«Abonēšana» —

līdz 20. augustam.

**Meža īpašniekus
aicina
uz apmācībām**

Valsts Lauku tīkla pasākumu ietvaros SIA «Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs» Meža konsultāciju pakalpojumu centra Dienvidlatgales nodaļas Preiļu birojs organizē apmācības meža īpašniekiem. Kā «Novadnieku» informē biroja pārstāve Astrīda Rudzīte, apmācības paredzētas jau nākamnedēļ.

Interesenti tiek aicināti pulcēties 26. augustā pulksten 10.00 Preiļos, Raiņa bulvārī 21b. Mācību dienas tēma — «Meža infrastruktūras uzturēšana, pieejamās atbalsta iespējas». Lekcijas lasīs Latvijas Valsts mežu meža meliorācijas sistēmu kontroles speciālists Arvīds Sprīngis un Valsts meža dienesta vecākais inspektors Vladimirs Prisjagins, kā arī citi zinoši speciālisti.

Tuvāka informācija par apmācībām pa tālruni 26410476 pie Astrīdas Rudzītes. Pieteikšanās uz apmācībām līdz 23. augustam.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Vilcieni ir novecojuši

Lielākā daļa jeb vairāk nekā 85% pasažieru pārvadāšanai paredzēto vilcienu Latvijā ir pārsnieguši kalpošanas paredzēto laiku. Tā intervijā Latvijas radio teica uzņēmuma "Pasažieru vilciens" valdes vadītājs Andulis Židkova. "Pēdējais jaunais vilciens mums tika saņemts pirms divdesmit gadiem," viņš atgādināja. Ar šādiem vilcieniem nodrošināt regulāru satiksmi bez kavējumiem kompānijai esot ļoti grūti. Vilcienu remonta un uzturēšanas izmaksas ir neadekvāti lielas. "Pasažieru vilciens" liek ļoti lielas cerības uz jaunu vilcienu iepirkumu. Konkurss par jaunu vilcienu iegādi ir vērienīgs — vilcienu izgatavošanas izmaksas ir aptuveni 200 miljoni eiro. Tikpat lielas ir vilcienu uzturēšanas izmaksas. "Pasažieru vilcienu" konkursā par jaunu elektrovilcienu un dieselvilcienu iegādi pirmajā kārtā pieteikušies trīs pretendenti, arī Latvijas uzņēmums — AS "Rīgas vagonu būves rūpnīca" sadarbībā ar pasaulē lielāko vilcienu sastāvu ražotāju "Bombardier Transport France S.A.S.". Pirmie jaunie vilcieni varētu sākt kursēt 2012. gada beigās. Iepirkuma ietvaros līdz 2015. gadam paredzēts iegādāties 34 jaunus elektrovilcienu un septiņus dieselvilcienu.

Piena produktu cenas šovasar kāpa par 10% līdz 15%

Piena produktu cenu kāpums, kas sākās jūnijā un jau sasniedzis 10% līdz 15%, izejvielu sadārdzinājuma dēļ turpināsies, liecina ekspertu aptauja. Iepirkumu cenas par vidēji 10% pieaugušas biežam, sviestam, sieram, skābajam krējumam un cita veida piena produkcijai. Ražotāji cenu kāpumu skaidro ar pienu trūkumu, jo daudzi latviešu zemnieki izvēlas pienu nodot lietuviešu ražotājiem, kas maksā augstāku iepirkuma cenu, turklāt karstuma dēļ samazinājies piena tauku procents, kas sadārdzina ražošanas procesu. Tikmēr Latvijas Pienaaimnieku centrālās savienības pārstāve Daiga Nolberga "Nozare.lv" sacīja, ka piena iepirkuma cena jūnijā un jūlijā bijusi nemainīga — 175,61 lats par tonnu, kas ir par 57% augstāka kā attiecīgajā 2009. gada periodā. "Kopš pagājušā gada oktobra piena kā izejvielas cena pakāpeniski cēlusies, savukārt piena pārstrādes uzņēmumi savai produkcijai cenu pacelumu atlika sakarā ar Latvijas iedzīvotāju zemo pirktspēju. Šajā vasarā cenu starpība sasniedza kritisko masu, kā rezultātā uzņēmumi bija spiesti celt cenas. Patlaban, neskatoties uz karstuma izraisīto izslaukuma apjomu krišanos, kā arī tauku un olbaltumvielu satūra krišanos pienam, piena iepirkuma cenas ir stabilas. Tuvākajā nākotnē piena produktu cenām veikalos nevaradzētu pieaugt," klāstīja Nolberga.

Naturalizācijas pretendentiem nākotnē nebūs jākārto vairāki valodas eksāmeni

Nākotnē cilvēkiem, kas ir jau kārtuši latviešu valodas eksāmenu skolā vai valodas prasmes pārbaudi profesionālo un amata pienākumu veikšanai, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai, nebūs jāliek vēl viens valodas eksāmens naturalizējoties, nolēma valdība. Ministri uzdeva Iekšlietu un Izglītības un zinātnes ministrijai līdz nākamā gada 15. janvārim izstrādāt nepieciešamos grozījumus vairākos noteikumos, lai savstarpēji pielīdzinātu šīs valodas prasmju pārbaudes un turpmāk cilvēkiem, kas vēlas naturalizēties, nebūtu latviešu valodas pārbaudījums jākārto atkārtoti.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

*Business ir māksla, neizmantojot vardarbību,
izvilkt otram no kabatas naudu.*

M.Amsterdams

Latvenergo šogad gaida rekordpeļņa

Iespējams, energokompāniju "Latvenergo" šogad gaida rekordpeļņa — lielākā pēdējo desmit gadu laikā, raksta laikraksts "Dienas Bizness". Tomēr tas nebūšot iemesls pārskatīt tarifu celšanas plānus.

Latvijas valstij piederošais elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības uzņēmums šā gada pirmajā pusgadā strādājis sekmīgi — gūtā peļņa sasniesusi 50 miljonus latu, laikrakstam pastāstījis "Latvenergo" akciju turētājs — Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs Juris Pūce.

Salīdzinājumam — pērn "Latvenergo" visa gada laikā nopelnījis aptuveni 20 miljonus latu, ierindojoties "Dienas Bizness" 2009. gada visvairāk pelnošo Latvijas uzņēmumu topa 6. vietā.

Tomēr "Latvenergo" pirmais pusgads tradicionāli peļņas ziņā ir ievērojami bagātīgāks nekā gada otra puse, jo pavarāri peļņu Daugavas hidroelektrostacijās palīdz ģenerēt palu ūdeņi. Līdz ar to gada laikā uzņēmuma peļņa parasti ir mazāka nekā pirmajā pusgadā. "Arī pērn "Latvenergo" peļņa pirmajā pusgadā bija ap 40 miljoniem latu. Ir bijuši gadi, kad gūta pat 60 miljonu latu peļņa, tomēr jāatgādināts, ka 2010. gads "Latvenergo" ir ļoti veiksmīgs. Sasniegte finanšu rādītāji likuši arī pārrevidēt iepriekšējo prognozi par 2010. gada kopējo peļņu, kas šogad, visticamāk, pārsniegs 30 miljonus latu," atzina Pūce.

30 miljonu latu peļņas atzīmi "Latvenergo" izdevies pārsniegt tikai vienreiz pēdējo desmit gadu laikā — 2001. gadā koncerna peļņa bija 31,01 miljons latu.

Peļņas iemesls — aukstā ziema un zemās gāzes cenas

Tomēr šī gada "Latvenergo" veiksmes stāsts nav saistīts tikai ar palu ūdeņiem bagātā gadā. Sekmīgi strādāt jābūtu arī zemā dabāgāzes cena, kas 2009. gada beigās nokrita zem 150 latu atzīmes par 1000 kubikmetriem. Aukstās ziemas dēļ uz pilnu jaudu darbināta Rīgas termoelektrocetrāle, kas veiktās modernizācijas dēļ spējusi strādāt efektīvāk nekā iepriekšējos gadus. Ieguvums bijusi arī kaimiņvalstu elektroenerģijas tirgu atvēršanās un spēja caur "Estlink" kabeli tirgot elektroenerģiju Skandināvijā.

Kā akcentē "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs Uldis Bariss: "Šī gada

sākums bija samērā neraksturīgs Skandināvijas valstīs. Sakrita divi faktori — relatīvi zems nokrišņu daudzums, tādējādi mazāk ūdens, bet aukstā ziema un liels patēriņš. Neplānoti diezgan liels apjoms atomelektrostaciju jaudu Zviedrijā bija remontā, kas kopā izveidoja situāciju, ka cenas, lai segtu patēriņu, bija ļoti, ļoti augstas, salīdzinot ar vēsturiskajām. Ne gluži dubultā, bet tuvu tam." Tas bija ļoti labi "Latvenergo", kam līdz ar to bija iespēja segt ne tikai savu patēriņu, bet elektrību arī eksportēt.

Tomēr vienotā elektroenerģijas tirgus un biržas ietekme var būt ne tikai pozitīva. "Tiklīdz pēc krīzes sāks atkopties uzņēmumi, turklāt nav būtiski, vai ražošana uzplauks tieši Latvijā, pietiks, ja attīstīsies uzņēmumi Igaunijā vai, piemēram, Somijā, būs jauni elektrības cenu kāpumi, visticamāk, jau 2012. vai 2013. gadā," atzina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Ekonomiskās analīzes departamenta direktors Jānis Miķelsons.

Elektrības patēriņš pieaug tieši rūpniecības sektorā

Kā raksta "Dienas Bizness", pēdējo divu gadu "Latvenergo" finansiālā veiksmē notikusi uz pašmāju tirgus ekonomiskās krīzes izraisīta patēriņa krituma fona, kas 2009. gadā pat pārsniedza 10%. Bariss atzina, ka šogad vērojams neliels — 3% — patēriņa pieaugums. Pirmskrīzes patēriņa līmenis vēl gan neesot sasniegts, bet pozitīvā ziņa esot tā, ka patēriņš pieaug tieši rūpniecības sektorā.

Salīdzinot ar pagājušo gadu, sarūkot arī parādnieku skaits par elektroenerģiju. Pērnā gada vidū patērētāji "Latvenergo" bijuši parādā ap astoņiem miljoniem latu, pašreizējo parāda apjomu koncerns neatklāj. "Tomēr "Latvenergo" parādnieku skaita sarūkšana ir vislabākais indikators tam, ka ekonomiskā situācija kopumā valstī uzlabojas. Elektrību patērē arī ēnu ekonomikas sektorā strādājošie, ja aug elektroenerģijas patēriņš, aug arī iekšzemes kopprodukts," atzīst Pūce.

"Latvenergo" 2010. gada otrā pusgada rādītāji, visticamāk, nebūs tik iepriecinoši arī tāpēc, ka no šī gada maija strauji pieauga dabāgāzes cena. "Latvenergo" par šo energoresursu tobrīd maksāja 190,9 latus par 1000 kubikmetriem. Uzņēmuma eksperti aplēsuši, ka vislielākais dabāgāzes cenu kāpums šogad gaidāms augustā, kad,

pēc "Latvijas Gāzes" datiem, tai jāsaņiedz 215,93 lati. Iemesls dabāgāzes iepirkuma cenu pieaugumam bijis arī eiro kursa krišanās pret ASV dolāru.

No tarifu celšanas atturas politisku iemeslu dēļ

Uz labo "Latvenergo" finanšu rādītāju fona jāskatās arī jautājums par tarifiem. "Latvenergo" bijušais valdes priekšsēdētājs Kārlis Miķelsons norādījis, ka no tarifu celšanas iepriekšējos pāris gados uzņēmums atturējies politiskās vienošanās dēļ, tomēr tarifu kāpums vēlākais 2011. gada pavasarī nav novēršams.

"Realitātei jāskatās acīs. Runa var būt tikai par to, cik liels būs pieauguma apjoms," sacīja Miķelsons. Divi galvenie iemesli tarifu celšanai: regulētais tarifs esot aptuveni par 15%-20% zemāks nekā elektroenerģijas tirgus cena, līdz ar to tirgus dalībnieki — uzņēmumi — esot spiesti subsidēt mājāsaimniecības. Otrās iemesls — lielie "Latvenergo" meitas uzņēmumu AS "Sadales tīkls" (ST) un AS "Augstspriegumu tīkls" (AT) zaudējumi, ko "Latvenergo" spiests ilgstoti segt uz elektrības ražošanas rēķina. Pērn abi šie uzņēmumi strādājuši ar vairāk nekā 11 miljonu latu zaudējumiem katrs.

Šo uzņēmumu tarifus nosaka regulators un pašlaik regulatorā jau atrodas jaunie tarifu projekti. AT jauno tarifu regulators jau apstiprinājis. Tas pieaudzis par 50% un turpmāk ļausot uzņēmumam strādāt bez zaudējumiem. ST tarifu regulators vēl vērtē, lai gan "Latvenergo" ir pieprasījis, lai tie stātos spēkā ar nākamā gada 1. janvāri. ST un AT tarifi kopā veido 44% no gala tarifa, ko maksā elektrības patērētājs. Pašlaik šo tarifu ietekme uz gala tarifa pieaugumu lēsta aptuveni 10% līmenī.

"Latvenergo" vadība gan vienmēr ir stingri noliegusi, ka starp uzņēmuma peļņu un paredzēto tarifu kāpumu būtu liekama vienādības zīme, jo gan 2009. gada, gan 2010. gada peļņa valsts uzņēmumiem ir jāieskaita valsts budžetā. "Latvenergo" peļņa nav pārspilēta — tikai 5%-6% līmenī no apgrozījuma. Eiropas uzņēmumiem peļņu nereti veido 10%-12% no apgrozījuma," norādīja Pūce.

Pēc viņa sniegtās informācijas, "Latvenergo" apgrozījums 2010. gadā bijis 530 miljoni latu, bet kredītaistības, pateicoties Rīgas otrās termoelektrocetrālās rekonstrukcijai, sasniegušas 600 miljonus latu.

Pašvaldību ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju — no 101 līdz 481 latam

Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, nodokļu ieņēmumi pašvaldības pamatbudžetā ir robežās no 101 lata Riebiņu novadā līdz 481 latiem Garkalnes novadā, liecina Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ziņojums par pašvaldību budžetiem.

Atsevišķu pašvaldību dati liecina, ka nekustamā īpašuma nodokļa apjomi 118 pašvaldību teritorijās 2009. gadā ir robežās no 26 tūkstošiem latu Baltinavas novadā līdz 38,629 miljoniem latu Rīgā.

Rēķinot uz vienu iedzīvotāju, nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi pašvaldībās ir robežās no deviņiem latiem Preiļu novadā un

Vārkavas novadā līdz 81 latam Ādažu novadā.

Rīgas pilsētai vērtētie ieņēmumi pirms iemaksas izlīdzināšanas fondā ir 426 lati, bet pēc izlīdzināšanas — 361 lats, Jūrmalai un Garkalnes, Mārupes, Babītes, Ikšķiles, Ķekavas, Stopiņu, Ādažu, Camikavas, Saulkrastu, Inčukalna izlīdzinātie ieņēmumi ir augstāki nekā Rīgai, neskatoties uz to, ka tie lielā mērā balstās uz Rīgas ekonomiku, atzīst ministrija.

Šogad pašvaldību izlīdzināšanas fondā līdzekļus iemaksā 21 pašvaldība, desmit pašvaldības neiemaksā un nesaņem naudu no fondiem, bet 87 saņem dotāciju no tā. No de-

viņām republikas pilsētām Jelgava, Jūrmala, Rīga, Valmiera un Ventspils veic iemaksas, Liepāja un Rēzekne nemaksā un nesaņem naudu no fonda, bet Daugavpils un Jēkabpils saņem dotāciju.

Kopumā šogad puse pašvaldību savu finansiālo stāvokli uzskata par apmierinošu, pērn tā domāja 35%. Par sliktu savu finansiālo stāvokli šogad uzskata 29,7%, pērn — 38,1% pašvaldību. Kā ļoti sliktu situāciju vērtē 5,1% (pērn — 17,5%), bet kā labu — 14,4% (pērn — 7,4%). Vēl pērn 0,6% pašvaldību savas finanses vērtēja kā ļoti labas, bet šogad tādu pašvaldību nav.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Pelēču iedzīvotāji pagasta pārvaldē var noslēgt līgumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu

Līdz šim Pelēčos SIA „Preiļu saimnieks” sadzīves atkritumu apsaimniekošanu nodrošināja tikai pašvaldības ēkām, tomēr no šī gada augusta šis pakalpojums ir pieejams arī pārējiem ciemata iedzīvotājiem, informē SIA „Preiļu saimnieks” sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods.

Šī gada pavasarī Pelēču pagasta pārvalde rīkoja iedzīvotāju sapulci par komunālo pakalpojumu jautājumiem, kurā piedalījās arī SIA „Preiļu saimnieks” pārstāvji. Šis sapulces rezultātā nāca iniciatīva, ka arī ciemata iedzīvotājiem ir nepieciešams un būtu izdevīgs sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojums. Pelēču pagasta pārvaldes darbinieki, aptaujājot vietējos iedzīvotājus, noskaidroja, ka vairāk kā 20 ģimenes vēlas izmantot šādu pakalpojumu. Tāpēc, sadarbojoties pagasta pārvaldei un SIA „Preiļu saimnieks”, no augusta šis pakalpojums ir pieejams ciemata iedzīvotājiem. Šī gada 6. augustā SIA „Preiļu saimnieks” atkritumu apsaimniekošanas daļas darbinieki trīs vietās Pelēčos uzstādīja sadzīves atkritumu konteinerus, kuros vietējie iedzīvotāji, kuri noslēgs līgumus par sadzīves atkritumu izvešanu, varēs izvest savus atkritumus, un SIA „Preiļu saimnieks” nodrošinās šo atkritumu savākšanu un nogādāšanu atkritumu poligonā.

Iedzīvotāju ērtībai ir nodrošināta arī

● Gadu pēc iekļaušanās Preiļu novadā arī Pelēču pagasta iedzīvotājiem ir iespēja izmantot SIA „Preiļu saimnieks” pakalpojumus atkritumu apsaimniekošanā.

iespēja līgumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu noslēgt turpat pagasta centrā. Noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu izvešanu, par šo pakalpojumu būs jāmaksā, tikai sākot no septembra, jo augustā šo pakalpojumu iedzīvotājiem piedāvā izmēģināt bez maksas. Ja šāda veida akcija izdosies Pelēču ciematā, tad arī Ārdavas iedzīvotājiem tiks piedāvāta iespēja izmantot šāda veida sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu.

Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Ivetas Stašulāne informēja, ka pagasta iedzīvotāji tiek aicināti arī izmantot iespēju bez maksas nodot nolietotās elektropreces. Tās var nodot pie pagasta pārvaldes ēkas šķūnišiem.

Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Ivetas Stašulāne informēja, ka pagasta iedzīvotāji tiek aicināti arī izmantot iespēju bez maksas nodot nolietotās elektropreces. Tās var nodot pie pagasta pārvaldes ēkas šķūnišiem.

Pieaug dalībnieku skaits pludmales volejbola sacensībās Riebiņos

Jau ceturto vasaru Riebiņu novada dome organizē pludmales volejbola sacensības, kurās piedalās ne tikai novada sportisti, bet arī dalībnieki no citām pašvaldībām. Jāteic, ka ar katru gadu sportistu skaits, kas vēlas apmeklēt novada organizētās sacensības, pieaug, stāsta Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Novada organizētajās pludmales volejbola sacensībās „Riebiņi 2010”, kas aizritēja trijos posmos 17., 18., 24. jūlijā un noslēdzās ar finālsacensībām 7. augustā, kopumā startēja 14 komandas no Riebiņu, Preiļu, Viļānu, Līvānu un Rēzeknes novada.

Kā to paredzēja sacensību nolikums, summējot pirmajos trijos posmos iegūtās vietas, finālsacensībās iekļuva astoņi labākie dueti: pašmāju komandas no Riebiņu novada Rušonas pagasta „Veči”, „Almi” un „Krabji”, Riebiņu pagasta „Andai” un „Vyctorya”, kā arī ciemiņi no Līvāniem „Nekāda naida” un Rēzeknes novada komanda „Piena puikas”.

Jāteic, ka šī gada vasara ne tikai lutināja ar savu karstumu, bet arī pārbaudīja sportistu izturību, kas visos posmos cīnījās gan ar pretinieku, gan vairāk kā 30 grādu karstumu, tādēļ droši var apgalvot, ka finālstatistikā iekļuva spēcīgākās un izturīgākās komandas.

Tikpat karstam laikam pieturoties arī 7. augustā, finālisti bezkompromisu cīņā noskaidroja turnīra „Riebiņi 2010” uzvarētājus. Spēlē par 3. vietu tikās abas Riebiņu komandas, kur smagā un nogurdinošā cīņā duets Rolands Naglis/Ivans Daņilovs („Vyctorya”) tomēr bija spēcīgāki par Aināru Bernā-

● Sacensību medaļnieki: (no labās) otrās vietas ieguvēji Jānis Bikšis/Vita Školina, turnīra uzvarētāji Edgars Massals/Raitis Baltpurviņš un trešās vietas ieguvējs Rolands Naglis. (Ivans Daņilovs attēlā nav redzams.)

nu/Artūru Meluškānu („Andai”), izcīnot bronzas godalgas no mazāko no kausiem. Savukārt cīņā par augstāko – 1. vietu – rēzekniešu komandas „Piena puikas” dalībnieki Edgars Massals/Raitis Baltpurviņš bija pārāki par līvāniešu dueta „Nekāda naida” dalībniekiem Vitu Školinu/Jāni Bikšis. Pirmo triju vietu dalībnieki saņēma novada diplomus, medaļas un kausus.

22. augustā notiks vēl vienas novada organizētas sacensības pludmales volej-

bolā – vienas dienas komercturnīrs „Vasara 2010”. Jāpiebilst, ka tiem Riebiņu novada iedzīvotājiem, kuriem šis sporta veids, kas Latvijā iegūst aizvien lielāku popularitāti, tomēr nav no tiem mīļākajiem, novada dome organizē un aicina piedalīties 21. augustā vieglatlētikas sacensībās, kas notiks Dravnieku pamatskolas stadionā Stabulniekos, vai arī startēt „Netradicionālās sporta spēles”, kas 28. augustā risināsies Rušonas pagasta Kastīrē.

Pašvaldībām dabas radīto seku novēršanai sniegs finansiālu atbalstu

Ministru kabinets 10. augustā lēma no valsts budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem piešķirt finansējumu pašvaldībām šā gada sākumā dabas radīto seku novēršanai, informē Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) apkopotā informācija liecina, ka pavasara plūdi pašvaldību infrastruktūras objektiem radīja zaudējumus 973 381 lata apmērā.

Plūdu radīto seku novēršanai 36 pašvaldībām infrastruktūras objektiem, kas nepieciešami pašvaldību funkciju kvalitatīvai veikšanai, tiks piešķirti kopumā 670 713 latu. Piemēram, Jēkabpils pilsētas pašvaldībai tiks piešķirti 4 295 latu, lai novērstu pilsētas ielu bojājumus, kuri radās paaugstinoties palu ūdeņim Daugavas upē straujas sniega kušanas rezultātā.

Preiļu novada pašvaldībai piešķirti 9709 latu; Līvānu novada pašvaldībai – 24 335 latu.

Jelgavas pilsētas pašvaldībai piešķirts 48 807 latu. Plūdu rezultātā tika applūdinātas vairākas pilsētas ielas, kā arī Bērnu un jaunatnes sporta skolas airēšanas bāzes apkārtnē. Rēzeknes pilsētas pašvaldībai piešķirts 3549 latu pilsētas ielu bojājumu novēršanai, bet Alūksnes novada pašvaldībai – 7033 latu pašvaldības autoceļa Bundzene – Matisene atjaunošanai.

Savukārt Apes novada pašvaldībai tiks piešķirti 966 latu, lai nogreiderētu ceļa posmus autoceļam Dārziņi – Purakalni – Ķekši un lielākās bedres piepildītu ar dolomīta šķembām. Auces novada pašvaldībai caurtekas atjaunošanai un ceļa seguma izskalojumu likvidēšanai piešķirts 1550 latu.

RAPLM arī aprēķinājusi, ka Gulbenes novada pašvaldībai šā gada martā, strauji iestājoties aukstībai, tika sagrauts apkures skurstenis, radot 1945 latu zaudējumus. Lai novērstu apledojošā sniega nogrūvuma rezultātā sagrauto apkures dūmeni Gulbenes Vēstures un mākslas muzejam, pašvaldībai no valsts budžeta tiks piešķirti 1 362 latu, savukārt pašvaldība atņemas nodrošināt 583 latu līdzfinansējumu.

Daugavpils novada pašvaldībai piešķirts 64 313 latu. Maļinovas pagasta pārvaldes administratīvajā ēkā šā gada maijā zibens spēriens izraisīja ugunsgrēku. Kā liecina Daugavpils novada domes būvvaldes apkopotā informācija, ēkas pamatu konstrukcijas saplaisājušas, pilnīgi sadegusi sienu iekšējā un ārējā apdare, jumta pārsegums un konstrukcijas izdegušas un iegruvušas, grīdas segums, stāvu pārsegumi, logi un durvis izdeguši, ārsienās no augstas temperatūras izdrupuši sienu fragmenti un radušās dziļas plaisas, elektroinstalācija, apkures sistēma un citas komunikācijas sadegušas.

Ugunsgrēkā cietušajā ēkā bija izvietotas Daugavpils novada Maļinovas pagasta pārvaldes administratīvās telpas, bibliotēka, publiski pieejams interneta punkts, aktu zāle un apkures katla telpas, kas nodrošināja apkuri divām Daugavpils novada Maļinovas pagasta pārvaldes ēkām, tai skaitā ugunsgrēkā cietušajai ēkai.

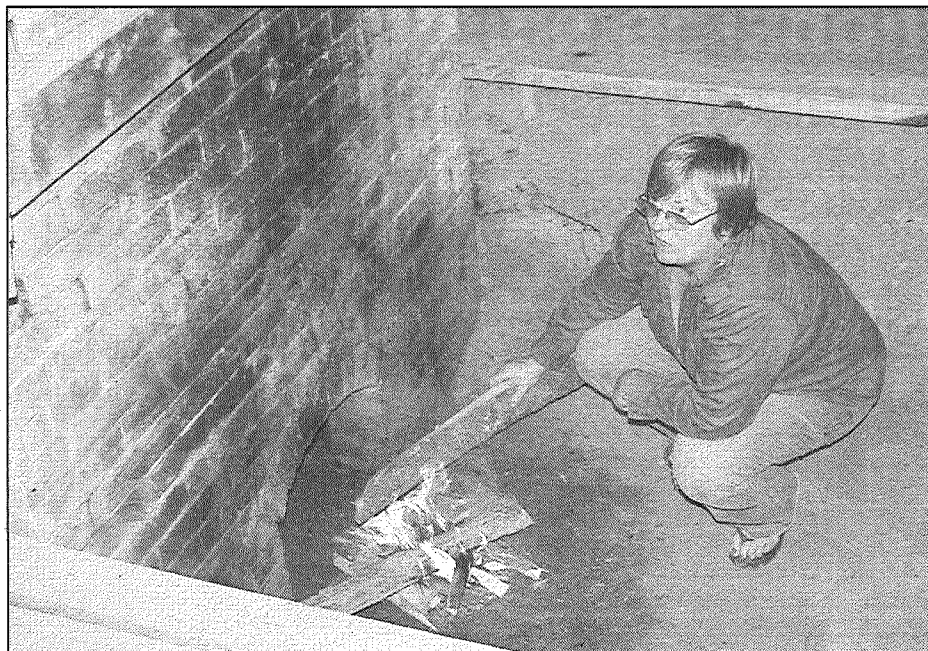
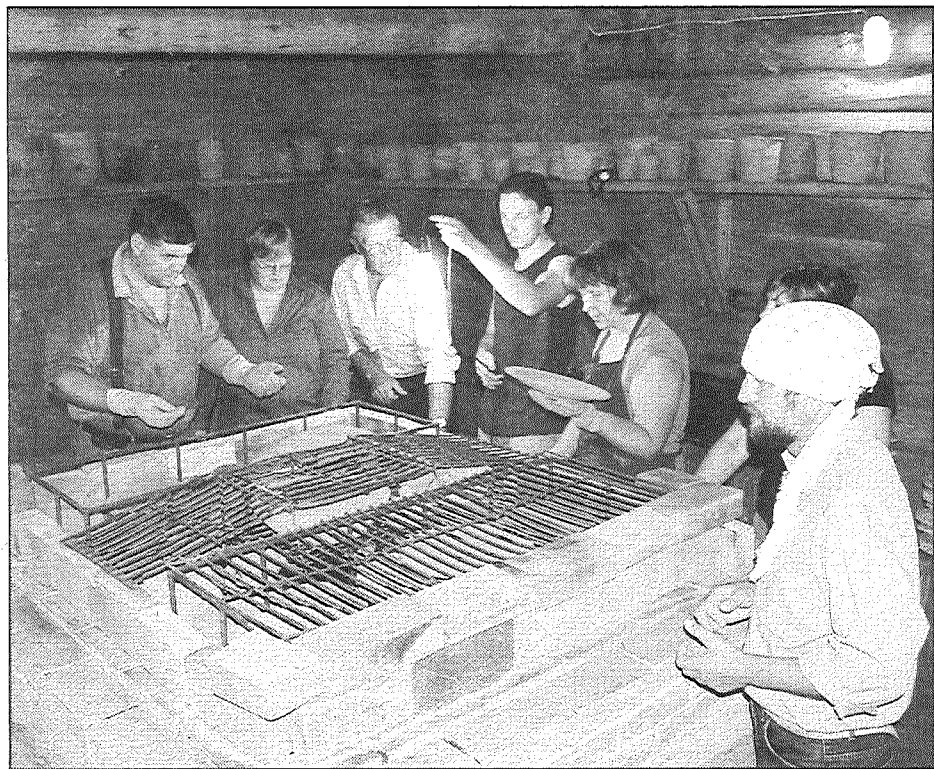
Noteikumi par kārtību, kādā pieprasa un izlieto budžeta līdzekļus neparedzētiem gadījumiem, paredz, ka pašvaldībām jānodrošina līdzfinansējums attiecīgajam objektam radīto zaudējumu novēršanā ne mazāk kā 30 procentu apmērā.

Izņēmums līdzfinansējuma nodrošināšanai ir sociālās aprūpes centrs, dienas aprūpes centrs, sociālā māja vai internātskola. Ja objekts ir apdrošināts, pašvaldības līdzfinansējuma ietilpst objekta apdrošināšanas prēmija attiecīgajam gadam.

Noteikumi paredz pašvaldībām sagatavot aktu, kas apliecina notikušo faktu un ar to saistītos zaudējumus, pieprasīto līdzekļu aprēķinu, kurā norāda veicamo darbu, pakalpojumu vai pasākumu aprakstu, nepieciešamo materiālu daudzumu, apliecinājumu no būvvaldes, ka aprēķinā iekļautās cenas atbilst vidējām tirgus cenām.

Pašvaldībām ministrijā bija jāiesniedz pieprasīto līdzekļu plānoto izdevumu tāme, apliecinājums, ka infrastruktūras objekts ir pašvaldības īpašumā vai valdījumā un ka par objektu pašvaldībai pienākas vai nepienākas apdrošināšanas atlīdzība, kas jāizvērtē.

Kad ceplī čurkst, podi krāsojas

● Svarīgs brīdis, — Olga Pauliņa iekurina krāsni. Aptuveni četras stundas uguns kuras krāsns mutes priekšā, bet dūmi un siltums lēnām plūst caur ceplī, lai trauki iesiltu. Tikai pēc tam degošā uguns tiek iebidīta ceplī. Foto: A.Šņepsts

● Šoreiz Andreja Paulāna ceplis Raiņa muzejā «Jasmuiža» tika piepildīts bagātīgi, pat ar vienu papildus kārtu. Izcilu uzmanību prasošā krāsns pildīšana notika Rēzeknes apriņķa podnieku studijas vadītāja Andra Ušpeļa (no kreisās) vadībā, izpildot viņa norādījumus. Pilnajam ceplim uzklāja «kazociņu» no māla lauskām, lai labāk saglabājas siltums.

Sākums 1. lappusē

Atklātās liesmas virs kurināmā ceplā paceļas vismaz divu metru augstumā, un šādas ainas ugunsdzēsējiem labāk neredzēt. Darbnīcas augstajā jumtā ir īpaša atvere, ko attaisa, lai dūmi tiek ārā. Kā ar lietu un negaisiem, kas tik bagātīgā devā šovasar nomaina svelmi, vai tāds nakti uznācis pārkonlietus nevar nodzēst uguni? — taujājām podniekiem. Vai nav piedzīvots, atsmēja keramiķi, — lietus, lai cik stiprs būdams, iztvaikojot virs karstajām liesmām, krāsni nesasniedzis.

Anita Bernāne, keramiķe no Rēzeknes, stāstīja, ka ceplā kurināšanu uzņēmusies kopā ar Jolantu Dundenieci no Balvu novada Bērzpils un Olgu Pauliņu no Krāslavas. Mānticīgas neesot, 13. datums nebaidot. Strādāju skolā, mācu bērniem darboties ar mālu, un no gandrīz 30 gadu ilgas

keramiķes pieredzes zinu, ka 13. datums, piektdiena un magnētiskās vētras ceplā izdedzināšanai ir vislabākās lietas, pa pusei nopietni, pa pusei jokojot, atzina Jolanta Dundeniece. Mēnes fāzes gan jāņemot vērā. Labākie podi sanākot, ja apdedzināšana jaunā mēnesī, bet pats galvenais, — ceplī nekurināt fāzu maiņā. Taču gada laikiem gan neesot nozīmes, ceplis ar vienādiem panākumiem kurināms gan ziemā, gan vasarā. Arī galvenā izejviela — māls — tiek sagatavots laicīgi, skalots, atduļķots, izkāsts, attīrīts. Mūsdienās keramiķi lielākoties izmanto jau sagatavotu, nopirkto mālu.

Anita strādā Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskolā, un ceplis — tieša — elektriskos — sanākot izdedzināt bieži. Uz podnieku dienām pa reizei tiekot iekurināts arī ceplis «vectētiņš» — ar malku kurināmais. Svarīgi, lai būtu sausa skuju koku

malka, jo tā dod garu liesmu, bet visām podu kārtām — no apakšējās līdz augšējai, vajadzīga vienāda temperatūra. Un laba kompānija, jo ceplim apkārt vajadzīga patikama, gaiša aura, atzina Anita.

Apdedzināšanas laikā ceplī tiek uzturēts ap 1000 grādu liels karstums. Kā podnieki to noteic? Andris Ušpelis stāstīja, ka traukiem uzklātā glazūra 850 grādu karstumā sāk kust un veido krāsaino slāni, bet glazūras kušana sadzirdama, jo veidojas burbuliņi un putas, kas, ceļoties un noplotot, čurkst. Laiku, kad vajadzīga krāsns «apstādīšana», noteic arī pēc uguns liesmas, pēc dūmu krāsas, pēc dzirkstelēm, kā arī noņemot kādā stūrīti lauskas, ar ko pārsegts ceplis un mēģinot tajā ielūkoties. Sākumā liesmas esot sarkanā, dzeltenā krāsā, bet beigās — zili zaļas, un tad nu gan steigšus jābeidz karsēšana.

Esam klāt, vērojam degšanu, sēžam, runājamies, cienājamies, uzdziedam, citreiz uzdancojam, — stāstīja Anita par to, kā tiek pavadītas gandrīz 12 stundas no ceplā iekuršanas līdz izņemšanai. Kad kurināšana beigusies, ceplā karstumu var izlietot arī kādam kulinārijas brīnumam, —

reiz uz ceplā uzcepta zoss. Bet kas to zin, varbūt tāpat kā medniekiem, arī keramiķiem ir savi jautrie stāstiņi — tāds kā par zosi — priekš vientiešiem. Skaidrs ir tas, ka ceplā izdedzināšana — svētākais kulminācijas brīdis visā podnieka mākslas procesā, un ko tur skatītājam no malas saprast.

Sestdien, 14. augustā, ceplā izņemšanas laikā noskaņa bija svētdienīga, priecīga un gaiša, — vecmeistara Andreja Paulāna gars bija stāvējis klāt viņa tradīciju turpinātājiem, un muzeja zālienā cits pie cita, skatītāju apbrīnoti, rindojās uguns rūdījumu izturējušie trauki.

Vasaras sezona kopumā Raiņa muzejā «Jasmuiža» pamazām tuvojas noslēgumam. Šogad apmeklētājiem bija skatāma jaunā izstāde «Raiņa lugu «Zelta zirgs» — 100 gadi», septembrī tiek plānotas dzejas dienas, kā arī Kultūrkapitāla fonda atbalstīts projekts par latgališu kāzu ierašām, izmantojot Raiņa un dzejnieka Antona Kūkoja darbus. Solvita Brūvere stāstīja, ka notiks gan seminārs par kāzu ierašām folklorā, gan arī uzdevums ar deju un folkloras kopu piedalīšanos.

Latgales amatierteātru saiets Vārkavā

Jau divpadsmito gadu pēc kārtas augusta pirmajā sestdienā Vārkavas novada Vārkavā norisinājās Latgales amatierteātru saiets. Kā informē novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska, saieta ideja radusies 1998. gadā, kad Vārkavas drāmas kolektīvs viesojās Dikļos — latviešu amatierteātru dzimtenē. Kolektīvs un tā vadītāja Elvira Āboliņa nolēma, ka šāds saiets jāriko arī Vārkavā. Tolaik amatierteātru salidojumi nebija tik ierasti pasākumi, kolektīvu pieteicās daudz. Lielākais teātra draugu skaits šajos 12 gados, kas Vārkavā izspēlēja savus iestudējumus, bija 14. Tad lugas tika izrādītas augu dienu visā pagasta teritorijā — Vārkavā, Ančinos, Pilišķos, vienugad pat kaimiņu pagastā — Sutros. Vēlāk šādu saietu Latvijā radās aizvien vairāk, tomēr daudzi kolektīvi Vārkavai palika uzticīgi, savu dalību saietā viņi pieteic jau pavasarī.

Šogad Balvos risinājās XII Vislatvijas amatierteātru salidojums,

● Amatierteātru gājiens uz Vārkavas estrādi.

kas notiek reizi četros gados, un tajā piedalījās daudzi amatierteātri, kas regulāri uzstājas Vārkavā, tāpēc šogad kolektīvu pulks nebija tik kupls. Pilišķos Anitas Upe-

nieces sarakstīto un režisēto lugu «Veču krīze» rādīja Siļukalna drāmas kolektīvs. Vārkavas tautas namā ar izrādi «Notikumi Mušpapiru ielā» uzstājas Rudzātu teāt-

ra grupa «Okūts» (vadītāja Saiva Ķuzule - Jansone).

Pēc rudzātiešu uzstāšanās sekoja svētku gājiens uz Vārkavas estrādi, kur skeču par Skroderdienu tēmu izspēlēja vietējie aktieri — Aijas Bitinas vadītā pašdarbības teātra dalībnieki. Savukārt ciemiņi no Krustpils pagasta — dramatiskais kolektīvs «Savējie» (vadītāja Ināra Beināroviča) priecēja ar lugu «Sausā lapa», bet Rogovkas dramatiskais teātris (vadītāja Maruta Miščenko) rādīja Rutku Tēva komēdiju «Inteligentas meičas jeb iepazīšanās nopietnā nolūkā».

Lugu starpbrīžos dejoja grupa «7sky» no Rīgas. Pasākumu vadīja Kolumbine (Ilga Pokšāne), Arlekīno (Raitis Stuburs) un Pjēro (Artis Stuburs). Darbojās amatierteātru tirdziņš, kurā varēja iegādāties koka svečturus, avenas, kazenes, mājas vīnu, rotaslietas no filca. Liela piekrišana, īpaši bērnu vidū, bija ķermeņa apgleznošanas studijai.

Izglītībā lielākais šķērslis dzimumu līdztiesībai joprojām — iesakņojušies stereotipi

Jūnijā Eiropas Komisija nāca klajā ar jaunu, Eiropas valstīm adresētu pētījumu par dzimumu nevienlīdzību izglītībā. Pētījums atklāj, ka dzimumu atšķirības vērojamas gan studiju izvēlē, gan mācību rezultātos.

Par izglītību atbildīgā Eiropas komisāre Andrula Vasilii norādīja: "Pēdējos 50 gados ir krasi mainījusies attiecība starp dzimumiem un iegūtās izglītības līmeni, un šodien atšķirības ir krietni niansētākas. Skolās pārsvarā ir nodarbinātas sievietes, bet skolas vada vīrieši. Mācības absolvē lielākoties sievietes, bet skolu visbiežāk pamet vīrieši. Nepieciešams, lai dzimumu līdztiesības stratēģiju izstrādātu, balstoties uz šiem faktiem."

Komisijas pētījums pamatojas uz *Eurydice* sadarbības tīkla darbu, kas apkopo un analizē datus par izglītības sistēmām. Pētījumā aplūkotas 29 valstis (Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un visas ES dalībvalstis, izņemot Bulgāriju).

GALVENIE SECINĀJUMI

Galvenais jautājums ir dzimumu lomas un stereotipi

Visas Eiropas valstis, izņemot dažas, izstrādā dzimumu līdztie-

sības stratēģiju izglītībā vai to plāno darīt. Galvenais mērķis ir atbrīvoties no tradicionālā dzimumu lomu sadalījuma un stereotipiem. Vēl ir citi uzdevumi, piemēram, veicināt, lai sievietes būtu pārstāvētas lēmējstrukturās, mainīt uz personas dzimumu balstītus pieņēmumus par izglītības līmeni un skolās cīnīties pret uzņēmānos, kas saistīti ar dzimumu. Valdība reti izstrādā iniciatīvas, lai vecākus informētu par dzimumu līdztiesības jautājumiem izglītībā un viņus vairāk iesaistītu dzimumu līdztiesības veicināšanā.

Parasti meitenes saņem labākas atzīmes un noslēguma eksāmenus nokārto ar labākām sekām nekā zēni, un parasti tie ir zēni, kuri pamet skolu vai paliek uz otru gadu. Starptautiskās aptaujas noskaidrots, ka aptuveni vienā trešdaļā Eiropas izglītības sistēmu zēni ir vājāki lasītāji, bet matemātikā vājākas sekmes parasti ir meitenēm. Tomēr visva-

rīgākais faktors vēl aizvien ir sociālekonomiskie apstākļi.

Tikai dažas valstis (flāmu kopiena Beļģijā, Īrija un Apvienotā Karaliste) uzskata, ka zēnu nesekmības novēršana ir politiska prioritāte. Bet vēl mazāk valstīs (Austrija, Apvienotajā Karalistē (Anglijā)) ir programmas, lai uzlabotu zēnu lasītprasmi un meiteņu sekmes matemātikā un zinātnē.

Eiropas Komisija dzimumu nevienlīdzības jautājumus izglītībā risina, gan stimulējot sadarbību starp ES valstu stratēģijām, gan sniedzot finansējumu programām. Viena no svarīgākajām prioritātēm ES sniegtajā finanšu atbalstā daudznacionāliem izglītības projektiem un partnerībām mūžizglītības programmā ir cīņa pret sociālo atstumtību un dzimumu nevienlīdzību.

Profesionālā orientācija, kas veicina dzimumu līdztiesību, atbalsta meitenes

Arodmačību iestādēs un vispārējā vidējā izglītībā daudzi jaunieši un jauniņas joprojām izvēlas karjeru, kas atspoguļo tradicio-

nālo dzimumu lomu sadalījumu. Lai šo jautājumu risinātu, nepieciešama labāka profesionālā orientācija un karjeras konsultantiem labāk jāapzinās dzimumu līdztiesības problemātika; lai tādējādi labāk varētu mainīt stereotipus.

Šāda palīdzība, kas veicina dzimumu līdztiesību un kas šodien pieejama tikai pusē Eiropas valstu, biežāk vērsta uz meitenēm nevis zēniem un parasti tiecas iedrošināt meitenes izvēlēties karjeru tehnoloģijā vai dabaszinātnēs. Lai gan ir saistošas atsevišķas iniciatīvas un projekti, vispārējās nacionālās stratēģijas cīnās pret dzimumu stereotipiem, kuri dominē karjeras izvēlē, un maz ir tādu iniciatīvu, kas būtu vērstas tieši uz zēniem.

Politisko stratēģiju par augstāko izglītību redzeslokā — vairāk sieviešu matemātikā, zinātnē un tehnoloģijā (MITZ)

Gandrīz visās valstīs studenti un absolventi ir pārsvarā sievietes, un šāds pārsvars saglabājas arī izglītībā, veselības un labklājības jomā, humanitārajās zinātnēs un

mākslā. Vīrieši dominē inženierzinātnēs, ražošanā un būvniecībā.

Aptuveni divās trešdaļās valstu augstākajā izglītībā ir spēkā dzimumu līdztiesības stratēģijas. Tomēr gandrīz visas minētās stratēģijas un projekti ir vērsti tikai uz sievietēm. No otras puses, augstākajā izglītībā sieviešu proporcija mācībspēku vidū sarūk ar katru augstāku akadēmiskās karjeras pakāpienu. Tomēr tikai aptuveni trešdaļa valstu ir īstenojušas konkrētas stratēģijas, lai novērstu šādu vertikālo dalīšanu pēc dzimuma.

Ar mērķtiecīgu politiku abas problēmas risina flāmu kopiena Beļģijā, Vācija, Nīderlande, Austrija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste un Norvēģija.

Eurydice sadarbības tīkls informē par Eiropas izglītības sistēmām un politikajām stratēģijām un tās analizē. Šo tīklu veido 35 nacionālie biroji, kuru mītnes ir 31 ES mūžizglītības programmas dalībvalstīs (ES dalībvalstīs, EEZ valstīs un Turcijā), un to koordinē un vada ES izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildģagentūra Briselē, kura sagatavo publikācijas un uztur datubāzes.

CE zīme atver Eiropas tirgu!

CE zīme ir bieži redzama uz ražojumiem, ko iegādājamies, bet ko šī zīme īsti nozīmē?

Ar saukli "CE zīme atver Eiropas tirgu" Eiropas Komisija īsteno informācijas kampaņu par CE zīmi. Zīme norāda, ka ražojums atbilst visiem attiecīgajiem ES tiesību aktiem, dodot tiesības to laist tirdzniecībā un pārdot visā ES. Uzliekot ražojumam CE zīmi, ražotājs uz savu atbildību apliecina ražojuma atbilstību visām attiecīgajām tiesiskajām prasībām, jo īpaši tām, kas nodrošina veselības, drošības un vides aizsardzību. Ražojumu neatbilstības ļaunprātīgas izmantošanas juri diskās un ekonomiskās sekas ir tik nopietnas, ka tās attur lielāko daļu likumīgo uzņēmumu no šo tiesību aktu pārkāpšanas. Kampanja galvenokārt paredzēta ekonomikas dalībniekiem, lai vairotu to zināšanas un izpratni par CE zīmi.

Rūpniecības un uzņēmējdarbības komisārs, Komisijas priekšsēdētāja vietnieks

Antonio Tajani teica: "CE zīme jāpadara pamanāmāka, un jāvairo sabiedrības uzticība tai. Kampanjas nolūks ir veicināt izpratni par zīmes nozīmi un tās lietošanas mērķi. Tomēr šī uzticēšanās ir atkarīga arī no paļaušanās uz sistēmu, kas ir CE zīmes pamatā. Tādējādi tā vairo patērētāju uzticību un sniegs priekšrocības ražotājiem un izplatītājiem."

Ne visiem ES pārdotajiem ražojumiem vajadzīga CE zīme. To piemēro aptuveni 23 dažādām ražojumu kategorijām, piemēram, rotaļlietām, elektroprecēm, ierīcēm, individuālās aizsardzības līdzekļiem un liftiem.

CE zīme nenorāda, ka ražojums ir izgatavots Eiropas ekonomiskajā zonā (EEZ), bet tikai liecinā, ka **ražojums ir novērtēts pirms tā laišanas tirgū un tādēļ atbilst tiesību aktu prasībām** (piemēram, par saskaņotu drošības līmeni). Tas nozīmē, ka ražotājs ir pārliecinājies, ka ražojums atbilst visām attiecīgajām spēkā esošajām direktīvas(-u) pamatprasībām (piemēram, veselības un drošības prasībām), vai arī ir

iesniedzis to pārbaudīšanai pilnvarotā atbilstības novērtēšanas iestādē.

Ražotājs ir atbildīgs par ES ražoto ražojumu atbilstības novērtēšanu, tehniskās dokumentācijas sagatavošanu, EK atbilstības deklarācijas izsniegšanu un CE zīmes piestiprināšanu ražojumam. Izplatītājiem jāpārbauda, vai ir pievienota CE zīme un vajadzīgie pavaddokumenti. Attiecībā uz ražojumiem, kas importēti no trešajām valstīm, importētājam jāpārbauda, vai ārpus ES esošais ražotājs ir veicis vajadzīgos pasākumus un vai dokumenti ir pieejami pēc pieprasījuma.

CE zīme sniedz priekšrocības uzņēmumiem un valsts iestādēm.

✓ Eiropas ražošanas nozarē CE zīme nodrošina ES uzņēmumiem piekļuvi visam vienotajam tirgum, un tiem nav jāsaņem 27 atsevišķi apstiprinājumi no valsts iestādēm; tādējādi samazinās ar atbilstības procedūru saistītās izmaksas un slogs, vienlaikus saglabājot augstus standartus.

✓ Laikā, kad ES tirgū pieejamais preču klāsts strauji pieaug, **valsts iestādēm** CE zīme atvieglo pārbaudes, kuras jāveic katrai aģentūrai, neaizmirstot par standartiem.

Tomēr, **pastiprinot** pilnvaroto iestāžu **kontroli un uzlabojot tirgus uzraudzību**, tiek vairota CE zīmes uzticamība un panākta patērētāju lielāka paļāvība tai.

Stājoties spēkā pārskatītajiem tiesību aktiem par iekšējo preču tirgu, ir uzsverte CE zīmes nozīme un ticamība.

Procedūras, pasākumi un sankcijas, ko piemēro par CE zīmes viltošanu/ļauņprātīgu izmantošanu, ir noteiktas attiecīgo dalībvalstu administratīvo tiesību normās un kriminālkodeksā. Atkarībā no pārkāpuma smaguma uzņēmējiem var piemērot soda naudu un atsevišķos gadījumos – cietumsodu. Tomēr, ja ražojums nerada būtisku drošības apdraudējumu, ražotājam var dot vēl vienu iespēju nodrošināt ražojuma atbilstību spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja pirms tam ražotājs apņemas ražojumu izņemt no tirgus.

1. jūlijā stājās spēkā jaunie ES marķējuma noteikumi un arī jaunais ES bioloģiskās pārtikas logotips

Jaunie ES bioloģiskās pārtikas marķējuma noteikumi, tostarp prasība norādīt jauno ES bioloģiskās pārtikas logotipu, stājās spēkā 2010. gada 1. jūlijā. Tā sauktā "Eirolapa" tagad būs obligāta visiem fasētajiem bioloģiskās pārtikas produktiem, kas ražoti kādā no ES dalībvalstīm un atbilst noteiktajiem standartiem.

Papildus ES simbolam marķējumā var norādīt arī citus privātus, reģionālus vai valsts logotipus. Nefasētiem un importētiem bioloģiskās pārtikas produktiem logotipa izmantošana nav obligāta. Papildus logotipam jaunie marķējuma noteikumi paredz arī obligāti norādīt vietu, kurā ražotas produktu izejvielas, un par kontroli atbildīgās iestādes kodu. Uzņēmējiem paredzēts divu gadu pārejas periods, lai pāņāktu atbilstību šiem jaunajiem marķējuma noteikumiem. Vēl viena izmaiņa ir pirmreizēja ES noteikumu ieviešana bioloģiskās

akvakultūras jomā.

"Mēs ceram, ka jaunais ES logotips varētu izveidoties par plaši atzītu bioloģiskās pārtikas ražošanas simbolu visā Eiropas Savienībā, kas dos patērētājiem pārliecību, ka produkti ražoti pilnīgi atbilstīgi stingrajiem ES bioloģiskās lauksaimniecības noteikumiem", teica ES lauksaimniecības un lauku attīstības komisārs Dačans Čološs. "Es ceru, ka šīs izmaiņas būs ne tikai atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības nozarei, bet arī papildu patērētāju aizsardzības līdzeklis".

"Eirolapas" attēla uz zaļa fona redzamas ES zvaigznes, kas izvietotas lapas veidā, un tas sūta patērētājiem divas skaidras vēstis: daba un Eiropa. Komisija reģistrēja logotipu kā kolektīvo preču zīmi. Logotipa autors ir Vācijas students Dušans Milenkovičs; ES studentiem paredzētajā konkursā logotips tiešaistes balsojumā ieguva pārliecinošu pirmo vietu. Šā konkursa uzvarētāju un otrās un trešās vietas ieguvējus godināja oficiālā balvu pasniegšanas ceremonijā Briselē 2010. gada 19. jūlijā,

kas notika vienlaikus ar 19. un 20. jūlija konferenci par kopējās lauksaimniecības politikas nākotni.

Jaunie bioloģiskās akvakultūras nosacījumi

Jaunie noteikumi attiecas arī uz zivju, gliemju un vēžveidīgo un aļģu bioloģisko audzēšanu. Noteikumi visā ES paredz nosacījumus ražošanai ūdens vidē, bioloģisko un nebioloģisko vienību nodalīšanu un precīzē dzīvnieku labturības nosacījumus, tostarp maksimālos ielaiduma blīvumus, kas ir izmērāms dzīvnieku labturības rādītājs. Noteikumi paredz, ka jāievēro bioloģiskā daudzveidība un ka nav atļauts izmantot mākslīgos hormonus nārsta izraisīšanai. Jāizmanto bioloģiskā barība, ko papildina ar zivju barību no ilgtspējīgi pārvaldītām zvejniecībām. Divvāku gliemju un aļģu audzēšanai izstrādāti īpaši noteikumi.

Marija Damanaki, jūrlietu un zivsaimniecības komisāre, komentē jaunus notei-

kumus: "Eiropas mēroga bioloģiskās akvakultūras noteikumi tagad kļuvuši par īstenību. Tie nodrošinās patērētājiem labāku izvēli, veicinās veselīgu un videi pieņemamu ražošanu, un tie ir efektīva alternatīva tradicionālajai intensīvajai pieejai. ES ir pasaulē lielākais jūras velšu tirgus un ir pamatoti, ka Eiropai jābūt līderi visaptverošu noteikumu izstrādē šajā jomā. Mana pilnvaru termiņā laikā prioritātes būs zvejniecības un akvakultūras nozares ilgtspējība un sociālā kohēzija. Šie bioloģiskās akvakultūras jaunie noteikumi ir pagrieziena punkts, jo minētās prioritātes ir ieviestas akvakultūrā".

2008. gadā no pasaulē esošajām 225 bioloģiskās akvakultūras saimniecībām Eiropā darbojās 123 sertificētās bioloģiskās akvakultūras saimniecības. Tajās 2008. gadā saražoja gandrīz pusi no pasaules produkcijas, respektīvi 50 000 tonnas. Piecas dalībvalstis ar vislielāko produkcijas apjomu ir Apvienotā Karaliste, Īrija, Ungārija, Grieķija un Francija. Visvairāk tiek audzēti laši.

Novada rota — sakoptas mājas

Līvānu novadā turpinās konkurss «Topi skaistāks, mīlams novads». Kā informē novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle, konkursa komisija jau apskatījusi daudzas skaisti sakoptas un labi uzturētas mājas Sutru, Rožupes, Rudzātu un Turku pagastos, Līvānu pilsētā. Jaunmedej komisija apmeklēs arī Jersikas pagastu, kā arī apskatīs novada izglītības iestādes. Konkursu organizē Līvānu novada dome. Uzvarētāju apbalvošana notiks, atzīmējot valsts svētkus novembrī. Visiem dalībniekiem paredzēta arī balva no Līvānu novada domes — iespēja nākošā vasarā doties uz Puķu draugu saietu Ventspilī.

SUTRU PAGASTĀ komisija devās pie JANĪNAS UN ANDRĀ PŪGĀM. Jau pirmais iespaids par šo sētu ir pārlicinošs — te dzīvo čakli savas zemes kopēji. Iztālēm redzami angāri tehnikas novietošanai, bet priekšplānā sakopta un plaša lauku sēta ar svaigi pļautu, gludu zālienu.

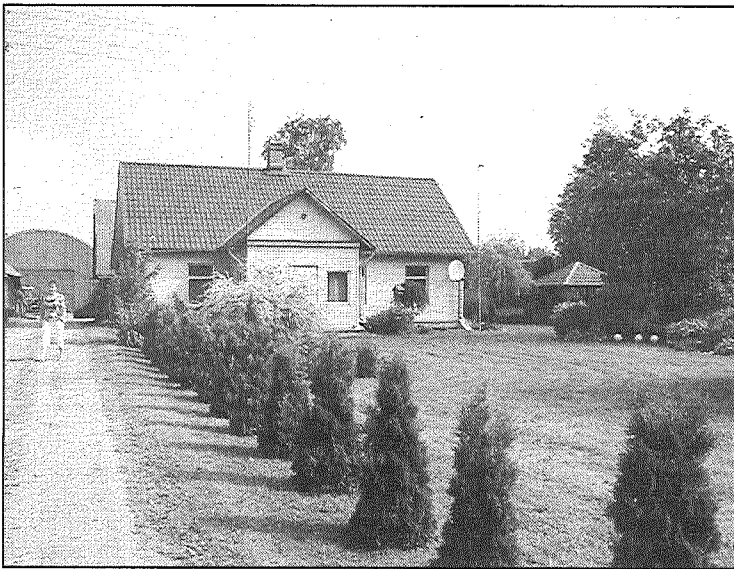
Pagalma vieta ierādīta bērniem — ir smilšu kaste, šūpoles, batuts, trušu mājiņa, kuras saimnieks ir Pūgu ģimenes mazais dēlens. Turpat līdzās atrodas ērta lapaņīte, no kuras labi pārredzams pagalmā un bērnu rotaļu vietas, savukārt no ceļa puses atpūtas vietu norobežo dekoratīvie stādījumi.

Netālu no mājas izrakts dekoratīvs dīķītis, kas organiski iekļaujas apkārtnē lauku ainavā. Dīķī zied ūdensrozēs, uz kuru lapām gozējas zaļās vārdes. Ūdeni spoguļojošas sēru vitols.

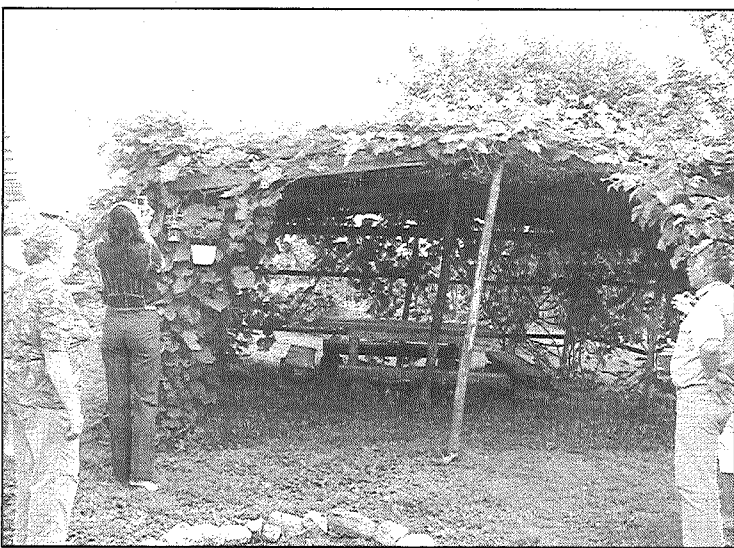
RUDZĀTU PAGASTĀ komisija apmeklēja LĪGAS UN ARVĪDA VAIVODU mājas. Jau iztālēm acis piesaistīja sakoptais plašais zāliens un puķu stādījumi. Iebraucot sētā, pavērsās plašs pagalmā ar ļoti ērtu un pārdomātu ceļu sistēmu, — braucējs var veikt riņķa veida kustību un tikpat ērti, cik iebraucis pagalmā, no tā arī izbraukt. Nav jāgrozās un jāizbrauc kā sēta, kur pie namdurvīm ir plašs bruģētais pagalmā. Lauksaimniecības tehnika tiek novirzīta uz saimniecības zonu, tādējādi paralēli izveidoti it kā divi pagalmi — viens skaistumam, otrs saimniecības vajadzībām. Tā kā ģimene nodarbojas ar lauksaimniecību, tad šāds risinājums ir ļoti izdevīgs.

Pārsteidza lauku ainavai netipiskais gludais mauriņš, kas ir īss un mīksts kā samts. Saimniece Līga stāstīja, ka to pļauj reizi nedēļā. Teritorija ir tik liela, ka vienā dienā šo darbiņu paveikt nav iespējams. Ar saimniecību un arī daiļdārza veidošanu ģimene tiek galā saviem spēkiem, bez algotiem palīgiem. Interesants akcents pagalmā ir aka, kura "nomaskēta" un izskatās kā suņu būda, līdzās tai liela auguma suns, kas piesaista iebraucēju uzmanību. Tikai pēc tam viesi ievēro, ka suns ir dekoratīvs, bet zem suņu būdas jumta ir aka.

Rudzātu pagasta centrā Miera ielas galā skaita un sakopta sagaidīja RUTAS VĒVERES Līvānu mājiņa. Teritorija sakopta abpus asfaltētajai ielai — to pieprasa zemes gabala izvietojums. Redzami jauni skujeņu un rožu stādījumi, kā arī milzīgi gara dāliju rinda, kas kā oriģināls dzīvzogs norobežo pagalmu no

● Sutru pagastā Janīnas un Andra Pūgu mājas liecina, ka te dzīvo čakli zemes kopēji.

● Vinogu lapeni Rožupes pagasta Zilītēs saimniece Bronīslava Zile sāksusi veidot pirms gadiem septiņiem.

lauku pļavām. Te netrūkst arī citu puķu — krāsainība valda visapkārt. Rudzātos, Jaunatnes ielā 6, dzīvo entuziastu grupa, kas brīvprātīgi iegulda savu laiku un līdzekļus, lai izdailotu trīsstāvu mājas apkārtni. Ziedošais mājas gals ir kā koša vizītkarte. Jaunums ir nesen stādītie skujeņi, bet aiz mājas kuplo gan puķu dārziņi, gan biešu un gurķu dobes, kas briedina ražu. Gaumes un vēlmes ir dažādas, viens grib audzēt puķes, bet otrs sīpolus. Nemaz nav slikti, ka ap māju tāda dažādība. Kā dzīvē — viss krāsains un viss vajadzīgs. "Ar entuziasmu, minimāliem līdzekļiem un cilvēkiem, kas tevi atbalsta, dažkārt var paveikt apbrīnojami daudz arī pie daudzdzīvokļu mājās. Kaut mums Līvānu novadā būtu vairāk skaitu un sakoptu daudzdzīvokļu namu, kas priecētu apkārtējos," — tā savā pieteikumā entuziastu grupas vārdā rakstīja Sandra Zalāne, uzsverot, ka pateicība pienākas arī Lilitai Pastorei, Inārai Vaivoļei un Silvijai Kalvītei.

ROŽUPES PAGASTĀ KŪKUSILĪŅU ģimenes māja pārsteidz ar oriģinālu māju zīmi "Jaunsilīni". Tā iekārta koku stumbros, kas nostiprināti ar saknēm uz augšu. Eleganta mājas vieta arī sētas sargam — lielajam sunim. Bet saimniece ar prieku izrādīja nesen izveidoto kamīnzāli bijušās kūtiņas vietā, kur ģimene labprāt pulcējas šajā karstajā vasarā.

Tālāk komisija devās uz ZĪLĪTĒM pie Bronīslavas Ziles, kas ne tikai audzē augļu kokus un ogulājus, bet neatlaidīgi kopj lauku māju pašā meža ielokā. Daudz stādījumu un ziedošo augu, par kuriem saimniecei ir mil-

zums, ko stāstīt. No karstuma var patverties ar vinogulājiem apaugušā lapenē, kas izveidota pirms 7 — 10 gadiem un tagad ir pilnībā apaugusi ar vīnogu stīgām. Pastiep roku un pamieļojies, gluži kā siltajās zemēs. Māju ar aizaugušu dārzu saimniece nopirkusi pirms kādiem 20 gadiem. VIJA REINHOLDE Rožupes pagastā ir piemērs citiem sabiedriskajās aktivitātēs. Jau vairākus gadus Vijas ģimene pārsteidz ar izdomu garāmbraucēju ceļa Līvāni — Preiļi malā. Citu gadu pie mājas "sēž" salmu zaķi, bet šogad — milzīgi, no salmiem izgatavoti, ziloņi. Līdzās pašu mājai iekārtota atpūtas vieta un telšu vietas tūristiem — vigvams jeb nojumīte ar kamīnu un "flinstonu" galdu (galds gatavots no milzīgas plakšanas akmens plāksnes). Nojumē pietiek vietas līdz pat 10 cilvēkiem.

KLINDŽĀNU ĢIMENI Līvānos, Kurzemes ielā konkursam pieteikuši radinieki. Paši nekad nebūtu sadūšojušies, stāsta saimniece. Šajā mājā viņa kopā ar vīru un savu sirmo māmuliņu dzīvo tikai nedaudz gadus, iepriekš mituši pavisam citā pilsētas rajonā. Piemājas dārzs veidots tā, lai būtu ērti pašiem — ar galdiņu paēnā, nelielu baseiniņu, kur veldzēties karstumā, ar pašiem mīļiem augiem, kas atceļojuši no agrākā dārza. Tāda ir, piemēram, interesantas formas iver. Saimniece rāda arī aktinidiju, kas šovasar devusi pirmos augļus. Var pagaršot arī "cukura" puķi, kuras lapiņas izmanto tējas saldināšanai.

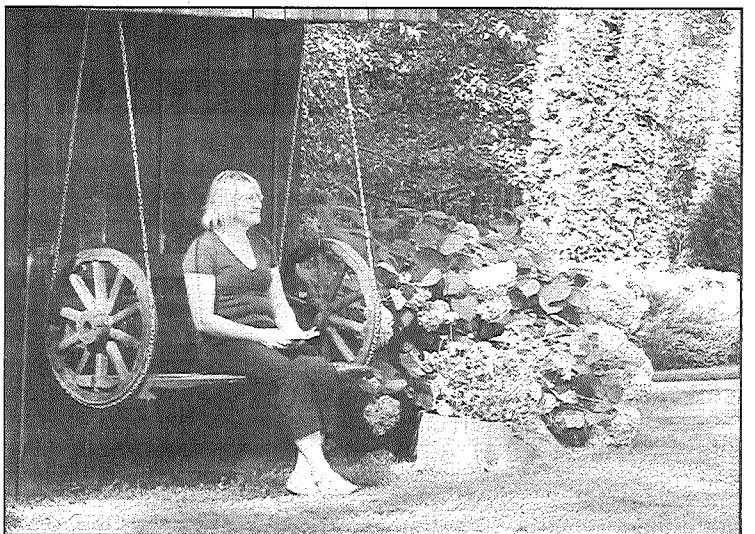
Daudzdzīvokļu māju grupā apskatāmas vēl divas mājas RĪGAS IELĀ 204, LĪVĀNOS un

● Līga un Arvīds Vaivodi Rudzātu pagastā daudz rūpējas par savas mājas apkārtnes izskatu.

● Kopīgiem spēkiem arī daudzdzīvokļu māju var izveidot glītu un patīkamu, to pierāda Turku pagasta Jaunsilavu iedzīvotāji.

● Turku pagastā Vanagu mājas pagalmā ierīkots oriģināls šūpoļsols atpūtai.

Turku pagasta Jaunsilavās 7. Līvānieši nodibinājuši savu mājas apsaimniekošanas biedrību. Jau agrākajos gados visi vienojušies un uzrakstījuši projektu mazo grantu konkursam, saņēmuši finansējumu, sakārtojuši iekšpagalmu. Tagad tas nozogots no ielas, izveidots ērts veļas žāvētājs, atpūtas zona, bērnu rotaļu stūrītis ar šūpolēm un sporta sektors ar basketbola grozu. Saimniecība ir sakopta, pie šķūnišiem zied puķes. Tikko kā atvesta malka — jāgatavojas ziemai.

TURKU PAGASTĀ JAUNSI-LAVĀS savas mājas Jaunsilavas ielā 7 apkārtni izrāda Benelda Freimane un Helēna Švirkste. Nopļauts zāliens, tajā izvietoti puķu trauki ar stādītiem augiem. Mazos cekuliņus zālajā ceļ nesēn iestādītās dekoratīvās prieditēs.

Katru gadu iedzīvotāji cenšas kosmētiski atsvaidzināt arī kāpņu telpu, lai pašiem patīkamāk.

Turku pagastā ceļš aizved arī līdz gleznainai vietai meža ielokā — VANAGU ģimenes sētai. Saimnieki — jauni un aktīvi zemnieki, stāsta, kā paši saviem spēkiem lidoši lidumu senču zemē, veidojot savu saimniecību pilnīgi no nulles. Vērojot mierīgo ainavu ar gleznainu dīķi, skujeņu un puķu stādījumiem, trim dažādām šūpolēm, lapeni un klusiem atpūtas stūrīšiem, ir grūti iztēloties, ka tikai pirms 20 gadiem te kuploja biezs mežs. Pagalmā interesanti risinājumi, piemēram, ķēdēs iekārtas šūpoļsols, ko sānos norobežo eleganti ratu riteņi. Bet aka nomaskēta un izskatās pēc maza pasaku namiņa.

LĪVĀNU NOVADĀ

Miers baro, nemiers posta

Šajās dienās Strodu ģimenei Līvānos bieži taujā: "Kāda tad ir jūsu "recepte", kā nodzīvot līdz Zelta kāzām?" Melānijai un Jānim ilgi nav jādama. "Miers baro, nemiers posta," viņi atbild.

Ar dzirkstelīti acīs, ar vietā pateiktu joku un labu vārdu, – tādi apsveicējus sagaida JĀNIS un MELĀNIJA STRODI. Izrādās draugi un paziņas Melāniju sauc par Mīldiņu. Man ir divi vārdi, saka saimniece un iesāk stāstījumu par to, kā abi iepazinušies. Melānija visu mūžu strādājusi Līvānu stikla fabrikā. Dažādi bija pienākumi, bet visu mūžu paralēli darbam bijusi arī aktīva pašdarbniece: dziedāja, dejoja, vadīja dramatisko kolektīvu.

Viņš – līvānietis, viņa – no Ludzas puses. Ar savu Jāni Melānija iepazinusies, viesojoties pie kādas no stikla fabrikas kolēģēm. Jānis spēlējies ermonikas. Arī abu kāzās muzicējuši pašdarbnieki.

Kopdzīves gados iekopuši Jāņa dzimtas mājas Līvānos – plašu dārzu, kur netrūkst ne savu dārzeņu, ne augļu un ogu. Zelta pāris zem viena jumta sadzīvo ar dēlu Uldi un viņa sieviņu Anitu. Labi sadzīvo. Un kā nu ne, ja viens pret otru iet ar labestību un gai-

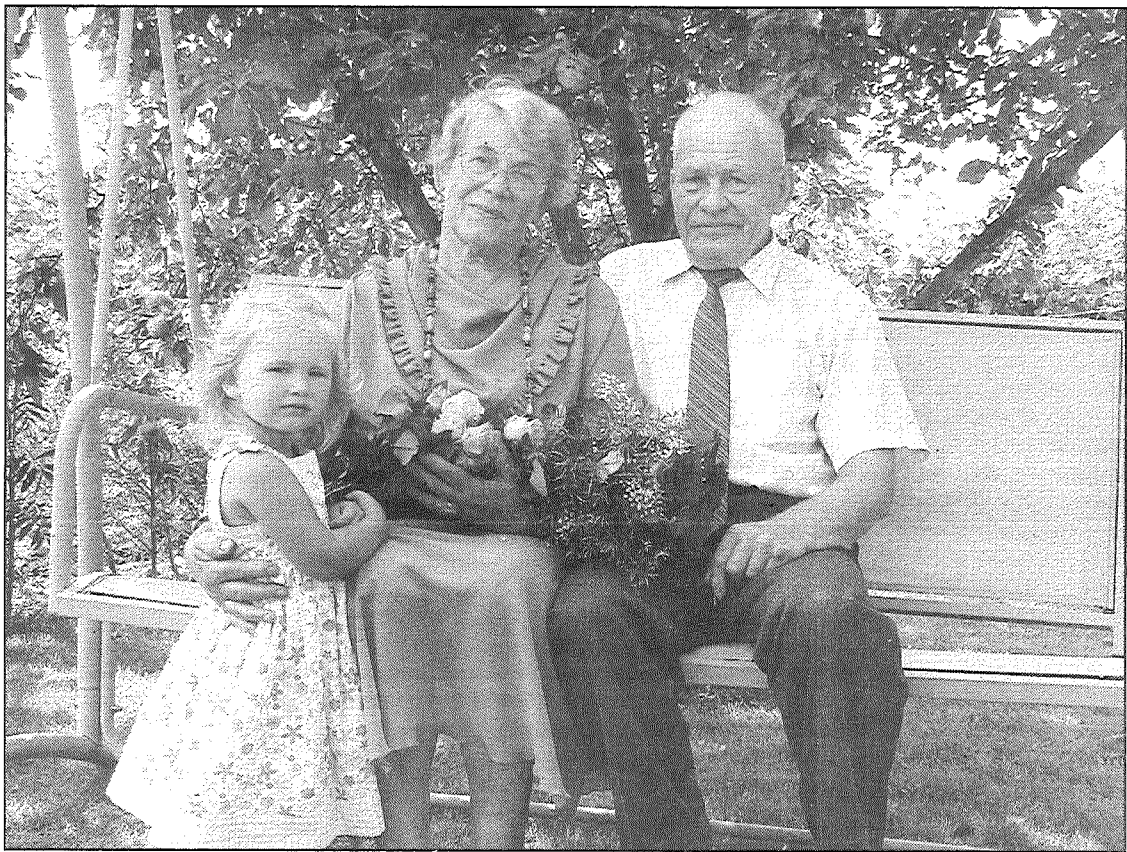
šumu. Arī mazmeitas Kristīne un Zane no Liepājas ar prieku cieņojas vecvecāku mājās Līvānos.

Ābeļu paēnā iekopts gliets mauriņš. Tē rotālās nepilnus trīs gadīgus vecā mazmazmeitiņa Rūta, kas cieņojas Līvānos. Rūtiņa kā jau pirmais mazmazbērniņš, ir visu lielākais prieks un acuraugs.

Skatoties uz skaisto zelta pāri, šķiet, ka viņu dzīves ceļš allaž bijis austeris tikai gaišās krāsās. Taču tā nemēdz būt. Nav jau dzīve neviens tāds gads, kas būtu nesis tikai laimi, saka Melānija. Prast saglabāt gaišu skatu uz dzīvi, nepvainoties par dzīves nedienām, bet censties saredzēt labo un saglabāt humoru – tas ir Strodu ģimenes spēks.

Jāni un Melāniju Strodus 50 gadu kāzu jubilejā sveica Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietniece Aija Usāne un dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Marija Pastare. Līvānu novada Dzimtsarakstu nodaļa gaida pieteikumus Zelta kāzām arī no citiem pāriem visā novadā (tālrunis uzziņām 65307265).

G.Kraukle,
Līvānu novada domes
sabiedrisko attiecību
speciāliste

● Darba mūžs Zelta pārim – Strodu ģimenei nav bijis viegls, taču arī jaukuma tajā netrūka. Melānija ilgus gadus ar zeltu apgleznojusi traukus Līvānu stikla fabrikā, bet Jānis strādāja Līvānu kūdras fabrikā. Tagad abi bauda pelnītu atpūtu, lielāko prieku gūstot no mazmazmeitiņas Rūtas, kas vasarā ieradusies ciemos no tālās Liepājas. Foto: G.Kraukle

PREIĻU NOVADĀ

Zelta kāzas svin Mihalina un Jānis Buki

Pieniņu Romas katoļu baznīcā 13. augustā 50 gadu kopdzīves laulības sakramentu saņēma MIHALINA un JĀNIS BUKI. Svinīgo Svēto Misi vadīja Pieniņu baznīcas prāvests Aigars Bernāns. Prāvests savā uzrunā pakavējās pie svarīgām mūsu dzīves vērtībām – ģimenes stipruma, uzticības un pienākuma apziņas vienam pret otru.

Zelta kāzu jubilārus pēc Svētās Mises sveica meitas ar ģimenēm, radi un paziņas. Apsveikuma vārdus Mihalīnai un Jānim Bukiem teica Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietniece Jānis Anspoks, vēlot jubilāriem veselību un skaistus turpmākos kopdzīves gadus. Zelta pāri svētkos sveica arī Saunas pagasta pārvaldes vadītājs Raimonds Rubins.

Jānis un Mihalina mācījās vienā skolā, viņu vecāku ģimenes dzīvoja pavisam netālu viena no otras. Draudzība starp jauniešiem iesākās jau skolas laikā un turpinājās līdz kāzu dienai, ta 1960. gada 13. augustā abi teica 'jā' vārdu Sondoru ciema padomē.

Mihalina pēc Daugavpils pedagogiskā institūta pabeigšanas vispirms strādāja Preiļu 1. vidusskolā un mācīja ķīmiju, aizvietojot skolotāju Eleonoru Gailīti. Tomēr pastāvīgā darba vieta jubilejai ir bijusi tikai viena – Priekuļu pamatskolā, kur Mihalina mācīja bioloģiju un ģeogrāfiju.

Jānis Buks visu darbīgo mūžu ir bijis uzticīgs auto stūreis un strādājis par šoferi gan Daugavpilī, gan Rīgā, bet lielāko daļu

● Uz Pieniņu Romas katoļu baznīcas kāpnēm – zeltkāznieki Mihalina un Jānis Buki. Abi jubilāri uzskata, ka istā māksla ģimenes dzīvē, kuras tagad pietrūkst daudziem jaunajiem, ir prasme sarunāties un ieklausīties dzīves draugā.

– kolhozā "Sarkanā ausma".

Buku ģimene izaudzinājusi divas meitas – Ingrīdu un Līgu. Jaunākā meita Līga turpina ģimenes tradīcijas un tāpat kā mamma izvēlējusies pedagoges amatu. Vecākā meita Ingrīda kopā ar vīru strādā savā zemnieku saimniecībā. Līgas ģimenē aug divas meitas – Laura un Aija, Ingrīdas ģimenē ir divi dēli – Aigars un Jānis. Dzīvojot kopā ar vecākās meitas ģimeni, vecāki ir apmierināti, ka var atbalsēt jaunus

un iespēju robežās arī palīdzēt lauku darbos.

Mihalina un Jānis ir priecīgi par savām meitām, par to, kā iekārtojies bērnu dzīve, un tagad rūpējas par mazbērniem, mācot viņiem to, ka vissvarīgākais uzdevums ir iegūt labu izglītību, lai nodrošinātu nākotnes iespējas. Kā otru svarīgu priekšnoteikumu Mihalina min dzīvesbiedra izvēli. Ja 'otrā pusē' būs saprotoša un mīloša, ģimene būs stabila.

Abu jubilāru kopdzīves gadi arī

neesot bijuši bez asumiņiem, tomēr piecdesmit gados ir rasta pārliecība, ka galvenais ir nedusmoties vienam uz otru. Vislabāk katru nepatīkamu lietu pārrunāt un atkal dzīvot tālāk. Abu jubilāru skatījumā prasme sarunāties un ieklausīšanās dzīvesdraugā – tā ir ista māksla, kuras daudzām mūsdienu ģimenēm pietrūkst.

Brīvos brīžus zelta pārim ir aizpildījuši vaļasprieki, kas nesuši pozitīvas emocijas ne tikai pašiem un bērniem, bet arī radiem, pazi-

nām un kaimiņiem. Mihalina ir laba saimniece, un meitas neatceras tādus svētkus, kad galdā nebūtu mamma cepto pīrāgu, pašu mājās gatavotu ēdienu un ceptas maizes. Saimniekošanas prasmi meitas ir pārņēmušas un ar gardumiem lutina arī savus vīrus, bērnus un draugus.

Jānis jaunības dienās pašmācības ceļā apguvis akordeona spēli, bijis arī kāzu muzikants. Buku mājās visos svētkos ir skanējušas dziesmas un mūzika. Meitas teic, ka tēva talants ir nodots arī jaunajai paaudzei. Līga dzied Pieniņu baznīcas draudzes kori, viņas meita Aija mācās Preiļu mūzikas un mākslas skolas mūzikas nodaļā. Meitenes dziedātā dziesma "Ave Marija" skanēja vecvecākiem Svētajā Misē laulības sakramenta laikā.

Ļoti daudz laba un skaista no saviem vecākiem ir pārņēmušas meitas. Viņas abas atzīst, ka mamma ar tēvu vienmēr ir rūpējušies un gādājuši par viņām, ģimenē ir daudz tradīciju, kuras viņām abām ir ļoti nozīmīgas.

Arī jubilāru znots Jānis atzina, ka piecdesmit kopā nodzīvoti gadi ir skaists mūžs un skaisti svētki. No tādiem cilvēkiem kā Mihalina un Jānis ir jāmācās jaunajām ģimenēm, lai saglabātu uzticību un pienākuma apziņu vienam pret otru.

M.Paegle,
Preiļu novada domes
sabiedrisko attiecību
speciāliste

Mutvārdu vēstures pētnieki meklē ĪSTO Latviju

Šis vasaras sākumā Preiļos nedēļu intensīvi strādāja vēsturnieki no Daugavpils Universitātes. Grupa vēstures pētnieku Daugavpils Universitātes vēstures katedras profesores, Mutvārdu vēstures centra vadītājas Irēnas Salenieces vadībā tīkās ar pilsētas gados vecākajiem cilvēkiem, uzklaušoja viņu atmiņu stāstus, veica audioierakstus. Tā bija pirmā šāda veida ekspedīcija Preiļos, kuras rezultātā iegūta informācija papildinās savdabīgo Mutvārdu vēstures centra materiālu kolekciju, stāstot par senākiem notikumiem Preiļos un apkārtnē nevis vēstures grāmatu terminiem, bet tā, kā to piedzīvojuši, sevi izbaudījuši vietējie cilvēki.

Ko par mutvārdu vēstures ekspedīciju "Preiļi 2010", satiktajiem cilvēkiem un varbūt pat atklājumiem saka paši ekspedīcijas dalībnieki? "Novadnieks" uz sarunu aicināja vairākus no viņiem.

Dzīves stāsti ir unikāls pamats pētījumiem

Daugavpils Universitātes muzeja vadītāja, Mutvārdu vēstures centra dalībniece **Zane Stapķeviča**, kuras dzimtā puse ir Dvīetes pagasts, atzīst, ka šī viņai jau astotā mutvārdu vēstures ekspedīcija. Iepriekš Preiļos redzējusi tikai caurbraucot, tagad Zane atzīst, ka te viņai patīkot. Nedēļas laikā iegūti jauni draugi. "Mani jaunie draugi nāk no teicēju puses," saka Zane. "Patiesām paveicās ar cilvēkiem, kurus apmeklēju un kuru dzīves stāstus ierakstīju. Ja sākotnēji teicēji ir atturīgi, tad intervijas gaitā praktiski vienmēr atrisās. Bija vairāki gadījumi, kad nemaz projām nelaida, vien tad, kad apsolījos atnākt atkal un atsūtīt uzņemtas fotogrāfijas."

Kā vitalitātes, atsaucības paraugu Zane minēja 86 gadus sasniegušo pilsētas iedzīvotāju Moniku Lāci, kurai ir lieliska atmiņa un kura stāstīja par dažādiem sadzīviskiem notikumiem, par svētku svinēšanu pirmās Latvijas brīvvalsts laikā, tradīcijām, parašām, par savu dzīves gājumu.

"Mutvārdu vēstures centra krājumā esošie dzīves stāsti ir ļoti vērtīgi," atzīst ekspedīcijas dalībniece. "It īpaši studentiem, kuri raksta bakalaura vai maģistra darbus, studējot vēsturi. Tieši tā rīkojos arī es pati, lielā mērā balstoties uz iepriekšējo gadu ekspedīciju laikā savāktajām mutvārdu liecībām. Arī vēlāk, esot citām pētnieciskām interesēm, klausījos pierakstītās atmiņas, kas sniedz gan plašu informatīvo materiālu, gan parāda cilvēku uzskatus, priekšstatus par notikumiem sevis paša vērtējumā. Manuprāt, citos vēstures avotos nekā tamlīdzīga nav. Mutvārdu liecības ļauj uzzināt faktoloģisko materiālu, kā arī ieskatīties cilvēku vērtību sistēmā."

Ekspedīcijas dalībnieki atzīst, ka liecību vākšana notiek arī citā veidā, to, piemēram, dara pašvaldību pārziņā esošie muzeji. Diemžēl process notiek amatieru līmenī. Kā to pareizi darīt, ir jāmācās. Zane stāsta, ka Daugavpils Universitātē uzsāka kādas īpašas kolekcijas veidošana – augstskolas pensionēto docētāju dzīves

● Ekspedīcijas "Preiļi 2010" dalībnieki no Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centra kopējai fotogrāfijai izvēlējās vietu pie Preiļu pils. Viņi atzina, ka pilsēta un tās cilvēki snieguši daudz jaunu atziņu un interesantas informācijas par dažādiem vēsturiskiem notikumiem novadā.

stāsti. Tāpēc arī "Novadnieka" lasītāji tiek aicināti atsaukties. Dzīvē var būt visādi likteņa pagriezieni, iespējams, kāds augstskolas agrākais pasniedzējs vai absolvents varētu sniegt vērtīgu informāciju, sūtīt atmiņas, fotogrāfijas.

Dzīvojam vērtību apjukumā

Ekspedīcijā piedalījās arī vēstures skolotāja no Daugavpils **Zigrīda Rusiņa**, kura ir kopā ar augstskolas speciālistiem jau septīto gadu. Zigrīda teic, ka savulaik viņas maģistra darbs bijis veltīts Kalupes novada vēsturei. Mutvārdu vēstures avoti izmantoti, lai pētītu, kādus Vaboles iedzīvotāji redz savus kaimiņus kalupiešus.

"Mudīnu savus audzēkņus rakstīt zinātniski pētnieciskos darbus, izmantojot mutvārdu vēstures avotus. Ļoti veiksmīgs bija manu skolnieču pētījums par Otro pasaules karu Dienvidaustrumlatvijas iedzīvotāju atmiņās. Ar šo pētījumu meitenes valsts mēroga konkursā ieguva otro vietu."

Man pašai būtiska šķiet vēl kāda šķautne, ko parāda mutvārdu vēstures avoti jeb cilvēku atmiņas. Tā ir iespēja domāt un runāt par vērtībām. Uzrunātie cilvēki nodod mums savu dzīves pieredzi, parāda, kādas ir bijušas viņu vērtības. Ticēt, tie nebūt nebija labvēlīgi sociālpolitiskie apstākļi, tomēr cilvēki tika pāri kara laikam, deportācijām, kolektivizācijai un tā tālāk. Fiksētie dzīves stāsti demonstrē ļoti daudz sāpju, negatīvu emociju, bet, neskatoties uz vēsturisko fonu, saglabājuši cilvēcību, parāda, kā pārdzīvot sāpi, ko nozīmē piedot, neturot ļaunu prātu uz pārīdarītājiem. Šodien, kad dzīvojam lielā vērtību apjukumā, katram vajadzētu padomāt, kas ir patiesās vērtības, kuru dēļ cilvēki izdzīvojuši visbaisākajos laikos. Pie tam, viņi ne tikai izdzīvoja, bet dzīvoja pilnasinīgi.

Saviem skolniekiem ļāju

ieklausīties šajos dzīves stāstos. Tādas mācību stundas noteikti paliek atmiņā ilgāk nekā grāmatā izlasītās lappuses. Ja mācību grāmatā minēta kāda personība, tas noteikti ir bijis cilvēks no varas, jo, raugi, tikai par varu ir vērts rakstīt, zināt un interesēties. Bet vienkāršais cilvēks, kas nebija varas pozīcijās, netiek pat pieminēts. Līdz ar to skolēnam vēstures mācību grāmata liekas absolūti bezpersoniska. Nu un kas par to, ka dzīvoja Hitleris un Stalīns, tas taču bija tik sen... Toties, ja bērns dzird tepat netālu dzīvojušu cilvēku atmiņas, tās saucas ar vecvecāku teikto un kļūst daudz personiskākas.

Ekspedīciju laikā uzklaušotajās esmu secinājusi, ka jebkuros laikos un apstākļos kā galvenā vērtība, kas palīdzējusi izdzīvot, veidojusi pasaules uzskatu, bijusi ģimene. Ļoti daudzi cilvēki raduši patvērumu reliģijā. Kā būtiska vērtība atzīmēts darbs. Mani fascinē tas, ka kolhoznieki, kuri strādāja kopsaimniecības nevis savā labā, tomēr pārsvarā bija saglabājuši godīgu attieksmi pret darbu. Piemēram, teicēja Lūcija Stankeviča ar asarām acīs stāstīja par kolhoza lopīņiem, kurus saimniecības speciālisti pietiekami neuzraudzīja. Toties skola tiek minēta kā vērtību rādītāja visai turpmākajai dzīvei. Ulmaņlaiku skolā tika sniegta reliģiskā pieredze, iemācīta cieņa pret citiem.

Mutvārdu liecības ir neizsmeļams materiāls, kur var atrast pieturas punktus, lai veidotu savu dzīvi pēc iespējas pilnasinīgāk. Cilvēku stāsti dod iespēju saprast, kā latvieši spējuši izciest tik daudz pāri nodarījumu un izdzīvot."

Mēs — pirmās kārtas liecinieki

Mutvārdu vēstures centra vadītāja, profesore **Irēna Saleniece** stāsta, ka līdz mutvārdu vēsturei nonākusi, kad, strādājot ar ļoti daudzveidīgiem rakstiskiem avotiem, gatavojot doktora disertāciju, konstatējusi, ka "varu

atklāt tikai vienu pusi, proti, varas nodomus un lēmumus (manā gadījumā par izglītības politiku Latvijā), politiskās cīņas, likumus. Man pilnīgi nebija skaidrs, kā cilvēki uztvēra šos likumus, kā tas viss izskatījās reālajā dzīvē.

Mana disertācija tapa deviņdesmito gadu sākumā. Toreizējās sarunas ar cilvēkiem es atcerējos un sāku nopietni domāt par mutvārdu vēsturi. Latvijas Universitātes filozofijas un socioloģijas institūtā koncentrējas nacionālā kolekcija ar vairāk kā diviem tūkstošiem ierakstu. Pirmā ekspedīcija man bija kopā ar šī institūta pētniekiem, kuriem iedibināt ideju palīdzēja latvieši no Amerikas, Lielbritānijas, tur šāds vēstures pētniecības virziens samērā labi attīstīts. Pašiem sava pirmā ekspedīcija notika Vabolē, arī visas pārējās risinājušās Dienvidaustrumlatvijas reģionā. Esam lepnī ar to, ka varam runāt ar cilvēkiem, kuri ir visdažādāko vēsturisko notikumu pirmās kārtas liecinieki."

Glāzgovas profesora aizraušanās

Mutvārdu vēstures ekspedīcijas finansē Daugavpils Universitāte un britu pētnieciskais fonds "The Leverhulme Trust", kas Lielbritānijā ir iemantojis augstu reputāciju, piešķir grantus tikai vietējiem pētniekiem. Mutvārdu vēstures centrs ir sadarbības partneris Glāzgovas universitātes (Skotija) profesoram Džefrijam Sveinam. Glāzgovas universitātē darbojas atzīta zinātnieku skola, kas pēta Austrumeiropas un Krievijas vēsturi, tajā virzienā strādā arī profesors Sveins. Fonds akceptējis viņam trīsgadīgu projektu, kura ietvaros notiek sadarbība ar Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centru.

"Daudziem tagad šķiet, ka Latvijā neklājas labi, tāpēc jābrauc projām. Man šķiet, daudz labāk ir, kad briti uzskata, ka Latvijā ir labi un interesanti, ka šeit vajag strādāt. Viņi te iegulda naudu,

palīdz, darbojas.

Deviņdesmito gadu sākumā bija populāri projekti, kuru mērķis savest kopā rietumu un postpadomju speciālistus. Tādā veidā profesors Džefrijs Sveins iepazīna Latviju. Nonākot Latvijā, viņu fascinēja mūsu situācija un tas, kas noticis ar latviešiem gadu desmitu gaitā – no Krievijas impērijas uz savu valsti, no savas valsts – PSRS, tad atkal uz neatkarību. Vecajā Eiropā šādu kataklizmu nekad nav bijis. Lielbritānijā lielākā nelaime bija Otrās pasaules karš, bet arī tā laikā nacisti netika spēruši kāju uz šīs zemes. Kā Latvijā saprast, kurš bija savējais, kurš svešais, kurš ienaidnieks? Mūsu vēsture liekas mazsvarīga lielākajai daļai cilvēku pie mums, katrs ir gatavs par to pilnīgi brīvi spriest. Esmu pārliecināta, ka vispirms ir jāzina notikušais, lai varētu pretendēt uz skaidrojumiem.

Pilnīgi droši varu teikt, ka Latvijas vēsture pa istam nav izpētīta. Padomju laikos tas bija slēgts temats. Kopskata nav. Skatoties no malas, Latvijas vēsture ir unikāla un obligāti pētāma. Pašlaik vēl ir dzīvi cilvēki, kuri dzimuši pagājušā gadsimta divdesmitajos gados un piedzīvojuši daudzas varas maiņas, dažādus režīmus, sociālās iekārtas. Būtiem kopš vairākiem simtiem gadu nekas principiāls nav mainījies. Toties Latvijā vienas cilvēka dzīves laikā – notikumu kaleidoskops. Kā tas var neinteresēt?"

Tieši tāpēc Džefrijs Sveins aizrautīgi pēta Latvijas vēsturi un jau uzrakstījis grāmatu "Starp Staļinu un Hitleru", kas stāsta par Otro pasaules karu Daugavpilī. Grāmatā izmantoti arhīva, preses materiāli. Tagad top nākamā grāmata, kas būs veltīta pēckara posmam, kad Latgalē notika masveida sovjetizācija, respektīvi, jaunatnes pilnīga pārvēršana par padomju cilvēkiem. Viņa grāmatā, iespējams, tiks izmantota informācija, kas iegūta ekspedīcijas laikā šovasar Preiļos. Grāmatas līdzautore būs arī profesore Irēna Saleniece.

Kolekcijā – reālā dzīve

Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centra kolekcijā pašlaik ir jau vairāk nekā 750 audio ieraksti. "Dzīves stāsti, ko mēs ekspedīcijas laikā fiksējam, izmantojami visdažādākajām vajadzībām un skar visplašāko tēmu loku," teic profesore. Viņa ir pārliecināta, ka tā atklājas reālā dzīve Latvijā. Tieši tāpēc ir nepieciešami vēstures speciālisti, lai ieraudzītu visas iespējamās notikušās versijas un dotu secinājumus. "Vēsture nevar būt plakana, kur ir tikai balts un melns, kur nav ne krāsu, ne pušķu. Pretējā gadījumā tā nebūtu visvēsture, bet gan shēma."

Preiļos ekspedīcijas dalībnieki nedēļas laikā apmeklēja aptuveni simts vietējo iedzīvotāju, kuri tika atlasīti, pateicoties Preiļu novada domes darbinieku pretimnākšanai. Viņu stāstījumi papildinās plašo materiālu klāstu, ko aktīvi izmanto ne tikai studenti, vēsturnieki, sociologi, bet arī pētnieki no Vācijas, Francijas, Krievijas, Baltkrievijas, Polijas.

L. Kirillova

RĒZEKNE

Rēzeknes māmiņas pārsteidz ar izdomu

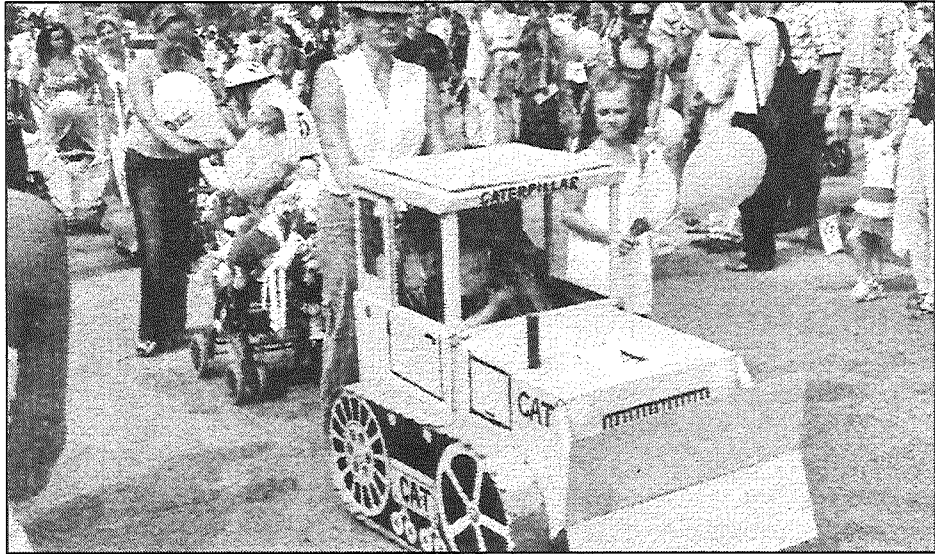

● Kā īsta seno laiku kariete ar zirgu un kučieri, kura lomā bija jaunā māmiņa, noformētie bērnu ratiņi, pēc Žūrijas domām, bija pirmās vietas cienīgi. Balvā — profesionāla fotogrāfa pakalpojumi — fotosesija, kuras laikā tika īstenots mazās uzvarētājas sapnis — kļūt par princesi.

No 6. līdz 8. augustam Rēzekne svinēja 725 gadu jubileju, kuras ietvaros rēzekniešiem un pilsētas viesiem tika piedāvāta plaša svētku programma. Jautrība sīta augstu vilni arī pilsētas vecākajā — Latgales ielā, kur pirms desmit gadiem aizsākusies pilsētas svētku svinēšanas tradīcija. Tur par svētku sajūtu rūpējās gandrīz simts veikalu un uzņēmumu īpašnieki un radošie

kollektīvi, kuri darija krāšņāku ielas ikdienas ritmu.

Viens no centrālajiem pasākumiem Latgales ielā bija Ratiņu parāde. To rīkoja Rēzeknes Māmiņu klubs. Piedalījās 70 bērnu ratiņi un leļļu ratiņi, kuru izdaiļošanā bija ieguldīta vecāku, vecvecāku un pašu bērnu radošā izdoma un čaklo roku darbs. No dažādās tematikas un krāsu pārpilnības

● Arī citu oriģinālo noformējumu autoriem tika pasniegtas jaukas pārsteiguma un sponsoru sarūpētas balvas, piemēram, izjādes ar zirgiem un dāvanas no bērnu preču veikala.

žilba acis — krāšņie ziedi, svētku tortes un pirāgi, pasaku tēli un multfilmu varoņi, automašīnas, kukaiņi, dzīvnieki un sadzīves lietas — katra ģimene saviem ratiņiem bija izvēlējusies vispiemērotāko noformējumu.

— Tas ir apbrīnojami, ka Rēzeknē ir tik daudz jauno māmiņu, kas tik aktīvi darbojas. Māmiņu klubu, kas pirms kāda laika tika izveidots mūsu pilsētā, mēs atbal-

stām un sekojam tā ikdienas darbībai. Vēlotos, lai šis pasākums nākotnē kļūtu par tradīciju pilsētas svētkos un pulcētu kopā vēl vairāk dalībnieku, kā arī priecētu visus klātesošos. Varbūt kādreiz tas varētu arī pretendēt uz iekļūšanu Ģinesa rekordu grāmatā! — tāds ir Rēzeknes pilsētas vadītāju viedoklis.

«Ludzas Zeme»

KRĀSLAVA

Meklē aizmirstos karavīru apbedījumus

Vairākas dienas bijušajā Krāslavas rajona teritorijā strādāja Brāļu kapu komitejas pārrobežpārvešanas grupa četru cilvēku sastāvā, kuru vadīja Tālis Ešmits. Viņi meklēja 2. Pasaules kara vācu karavīru apbedījuma vietas pēc vācu armijas arhīva datiem. Ja apbedījumu izdevās atrast, tad tika veikti ekshumācijas darbi.

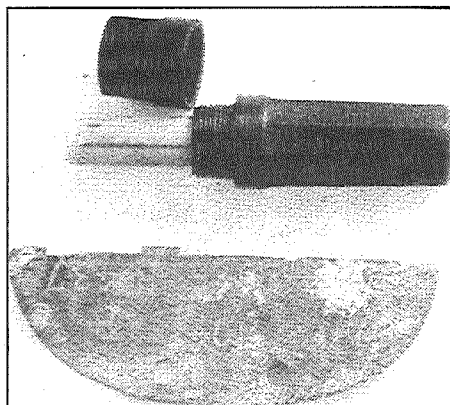
Tālis Ešmits pastāstīja, ka projekts atver visu bijušā Krāslavas rajona teritoriju. Krāslavā blakus kultūras namam tika atrastas 45 vācu karavīru mirstīgās atliekas. Vācu arhīva dokumentos šis apbedījums atzīmēts kā «bloks nr. 2». Bet šajā pašā arhīvā eksistē ieraksts, kas saucas «rinda nr. 1», kur apbedīti 20 karavīri, un šo apbedījumu nav izdevies atrast.

Meklēšanas un ekshumācijas darbi veikti arī apdzīvotā vietā Gaiseļi, kur pēc vācu arhīva datiem kādreiz apbedīti 39 karavīri, bet atrastas tikai 19 cilvēku dažādas mirstīgās atliekas. Diemžēl pāri apbedījuma vietai savulaik ticis uzbūvēts ceļš, un būvdarbu rezultātā šī kapsēta izpostīta.

Meklēšanas darbi veikti arī Izvaltā, bet rezultāti bijuši negatīvi, nekas nav atrasts. Pēc vācu arhīva datiem šis apbedījums ir 1000 metru no Izvaltas uz dienvidrietumiem. Tajā pašā laikā ir ļoti pretrunīga mutvārdu liecību devēju informācija, bijušas norādes pat uz pretējo pusi.

Pie Krāslavas robežas ceļa malā atrasti divi sarkanās armijas karavīri, no kuriem vienam bija klāt identifikācijas kapsula un ir iespējams viņu identificēt. Darbs turpināsies, jo viss vēl nav izdarīts. Krāslavas rajonā ir vairākas vietas, kas saucas Novoseļci. Pie vieniem no Novoseļciem apbedīti līdz 20 vācu armijas karavīri, bet neesot precīzu ziņu — tieši pie kuriem.

Uz jautājumu, kāds būs tālākais atrasto karavīru mirstīgo atlieku liktenis, Tālis Ešmits atbildēja, ka tie visi tiks nogādāti uz kaulu depo Ropažu novadā. Tad atbrauks speciālists no Vācijas, kurš veiks pārējās darbības ar identifikācijas zīmēm, sali-

● Sarkanās armijas karavīra identifikācijas kapsula (plastmasas konteinerītis) ar zīmīti un vācu armijas karavīra identifikācijas zētens.

dzinās medicīniskās kartes datus ar cilvēku mirstīgajām atliekām. Kad būs beigusies zinātniski tehniskā ekspertīze un saņemtas atbildes uz visiem jautājumiem atbilstoši Latvijas un Vācijas starptautisku līgumu, vācu puses pārstāvji informēs piederīgos, lai radnieki varētu pieņemt lēmumu. Daļa karavīru mirstīgo atlieku nonāks pie piederīgajiem Vācijā, bet vairākums tiks pārņemti Daugavpilī — speciāli ierīkotā Latgales reģionālajā vācu armijas karavīru kopkapsētā, kuru savāc kritušos no mazajām apbedījumu vietām, kas atrodas ne visai piemērotās, bieži vien aizmirstās vietās.

Tālis Ešmits uzskata:

— Ja kaut viens karavīrs ir atrasts, tas jau ir labs rezultāts. Uzskatām, ka šis darbs bija ļoti pozitīvs, lai gan vienmēr gribas, lai tiktu atrasti visi kritušie. Mēs apzināmies, ka tas nekad nenotiks, jo ir pagājis liels laika sprīdis, bet cik nu var, tik ir jāizdara. Diez vai karavīru apbedījums zem pievedceļa pie kultūras nama ir īstākā atdusas vieta, kā tas, piemēram, bija Krāslavā. Vai Gaiseļu kapi, kas daļēji nostumti ceļa būves gaitā. Mēs nevarēsim atrast simtprocentīgi visus, bet, cik spēsim identificēt, tik izdarīsim. Salasijām arī visus

cilvēku kaulus, kas bija izsvaidīti apkārtnē.

— Mēs strādājam ar otrā Pasaules kara upuriem, tas atrunāts gan Latvijas — Krievijas, gan Latvijas — Vācijas līgumā. Būtībā šis darbs ir viena no Eiropas kultūras sastāvdaļām. Akcents uz vācu karavīru apbedījumiem ir šķietams, jo karš beidzās 1945. gadā, pēc kura viena no karojošām pusēm varēja izveidot saviem kritušajiem piemiņas ansambļus, bet otrai tādas iespējas ilgu laiku nebija. Līdz ar to šī situācija tāda izveidojusies vēsturiski. Vācu puse aktīvi darbojas kopš 90. gadiem, vienubrīd viņiem bija pat savas pārrobežpārvešanas grupas, tiesa, tās strādāja galvenokārt Kurzemes pusē, kur vācu armijai bija ļoti daudz upuru. Vēlāk mainījās līguma nosacījumi, tagad šo darbu veicam mēs. Es pats no vācu pārrobežpārvešanas grupas mācījos, kā tas pareizi ir jādara no ētiskā aspekta, kā veidot attiecības ar vietējo varu, kā kontaktēties ar dažādām institūcijām, kā vadīt šo procesu, kā praktiski viss jādara. Darbā ir jāievēro zināmi principi, kurus nekad nedrīkst pārkāpt. Vācu puses nostāja: nekādu konfliktsituāciju. Ja redzam, ka veidojas konfliktsituācija, piemēram, te drīkst rakt un te nē, vai pieprasa samaksu, vai citādi, tad tādos gadījumos pagriežamies un ejam prom. Rakstām vēstules, uzdodam jautājumus, meklējam risinājumus. Pārrunas, pārrunas un vēlreiz pārrunas. Parasti problēmas rodas lielās pilsētās.

Pastāv tāda kārtība, ka tas, kurš veic darbu vadīšanu, pats nerok, jo viņam visu laiku jāseko līdzi situācijai un precīzi jākorģē pārējo darbu. Zinātniski vēsturiskā ekspertīze rit apmēram gadu. Vadītājam kā divreiz divi precīzi jebkurā laikā jāzina pateikt, kas tika uzziets konkrētajā vietā. Piemēram, kur palika otrajā rindā devītais karavīrs? Otrajā rindā devītā nebija, tajā vietā bija liepa, un tā tur arvien stāv, tāpēc tur bija deviņi. Bet pēc bloka sistēmas sanāk, ka tur bija jābūt desmit. Desmitais atradās aiz piektās rindas ceturtajā vietā no pirmās malas. Šie jautājumi jāieņem un

perfekti jāzina, jo ir darīšana ar cilvēkiem, ar piederīgajiem, ar to, vai viņus apmierinās informācija, ko sniegs par bojā gājušo tuvinieku. Tur jābūt precīzai un korektai informācijai. Tur nevar būt tā: mēs te nedaudz parakām, mums ir viens maiss. Vācu puse daudzas lietas dara ļoti pragmatiski, precīzi, stingri noteiktā kārtībā. Vēl viena lieta — ja esi atvēris apbedījumu, darbus nedrīkst apturēt, tie ir jāpabeidz. List dienu, — sēdi un gaidi. List nedēļu — gaidi. Aiziet projām ar domu, ka atbrauksim vēlāk, nozīmē bezatbildību, jo laika gaitā viss var mainīties. Ja gadās nepārvarami apstākļi, tad tie ir nepārvarami apstākļi, bet tādi ir ārkārtīgi reti. Lieguma zonas, robežsardze nav nepārvarami apstākļi, tāpēc ir Brāļu kapu komiteja, kas šos jautājumus nokārto.

Brāļu kapu komiteja dibināta 1924. gadā, to izveidoja vecie strēlnieki, kuri pārradās mājās līdz ar I Pasaules kara beigām. Laika posmā no 1940. līdz pagājušā gadsimta 90. gadiem komitejas darbs bija apturēts. Latvijā komiteja izpilda visas tehniskās darbības, kas saistītas ar starptautisku līgumos atrunātiem jautājumiem par brāļu kapiem. Mūsu darbs ir brīvprātīgo darbs, visi esam atvaļinājuma. Darbus beidzot, lūdzam atmaksāt viesnīcas un transporta izdevumus, kā tas notiek visās sabiedriskās organizācijās.

Es vadu arī izmeklēšanas vienību «Leģenda», kas nodarbojas ar līdzīgiem jautājumiem, tikai saistībā ar sarkanās armijas bojāgājušajiem karavīriem. Ja attiecībā uz atrastajiem kritušajiem vācu karavīriem tālāko darbību veiks vācu puse, tad to, kas attiecas uz sarkanās armijas karavīriem, meklēšanas vienība «Leģenda» veic visu pati.

Brāļu kapu komiteja katrā atsevišķā pārrobežpārvešanā nepiedalās, organizācija saglabā pilnīgu neitralitāti, jo Latvijai nav nekādas darīšanas gar Otro pasaules karu, visi bojā gājušie uzskatāmi par Otrā pasaules kara upuriem, tāpēc izturēsimies pret viņiem ar pienācīgu cieņu!

«Ezerzeme»

Apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

3. augustā Ministru kabineta sēdē apstiprināti "Noteikumi par Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību teritoriālo kompetenci vīzu pieprasīšanai", kas nosaka Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību ārvalstīs teritoriālo kompetenci, kurās trešo valstu pilsoņiem ir jāvēršas, lai iesniegtu dokumentus vīzas pieprasīšanai, ziņo Preses un informācijas nodaļa.

Teritoriālā kompetence vīzu pieprasīšanai ir noteikta atbilstoši Kopienas Vīzu kodeksam attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kas vēlas ieeļot Šengenas teritorijā. Līdz ar to teritoriālā kompetence ir paredzēta tikai tām

Latvijas Republikas pārstāvniecībām, kas atrodas ārpus Šengenas zonas. Pārstāvniecību teritoriālās kompetences sadalījums noteikts pēc izsniedzamās vīzas veida:

- ✓ vienotās vīzas, vīzas ar ierobežotu teritoriālu derīgumu, lidostas tranzitvīzas;

- ✓ ilgtermiņa vīzas.

Noteikumi, salīdzinot ar iepriekšējo kārtību, nosaka, ka vīzu pieprasītājiem jāvēršas tajā pārstāvniecībā, kuras kompetencē ir teritorija, kurā pastāvīgi dzīvo vai likumīgi uzturas persona, neatkarīgi no pilsonības vai izcelsmes valsts.

Nemot vērā nelielo Latvijas pārstāvniecību skaitu, atsevišķos gadījumos, vīzas pieteicējam iesniedzot argumentētu pamatojumu, pieteikumi var tikt pieņemti izskatīšanai arī tajā Latvijas

pārstāvniecībā, kuras teritoriālajā kompetencē nav personas pastāvīgās dzīvesvieta, bet kur persona uzturas likumīgi.

Vietās, kurās ir nodrošināta Latvijas pārstāvība vīzu izsniegšanā, šo valstu pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem ar pieteikumiem vienotās vīzas, vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu un lidostas tranzitvīzas saņemšanai ir jāvēršas attiecīgās Šengenas valsts pārstāvniecībā.

Sobrid Latvijai ārpus Šengenas telpas ir 19 diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības, kurās tiek veikta vīzu izsniegšana, un vēl 54 vietās Latviju vīzu izsniegšanā pārstāv citas Šengenas līguma dalībvalstis. Detalizēta informācija par vietām, kurās tiek veikta Latvijas pārstāvība vīzu izsniegšanā, ir atrodama Ārlietu ministrijas mājas lapā: www.am.gov.lv.

Izveidota publisko ezeru karte ugunsdzēsības vajadzībām

Latvijas Ģeotelpiskā informācijas aģentūra (LĢIA) izveidojusi publisko ezeru karti, kas tiks izmantota, lai atbildīgie dienesti spētu operatīvāk novērst radušos ugunsgrēkus Latvijas teritorijā. Kartē ir attēloti 208 publiskie ezeri, kas atbilstoši iekrāsojumam ir jēdzīgi pēc to vidējā dziļuma, informē Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Preses nodaļas vecākā referente Dace Kundrāte.

Karti izmantos Valsts meža die-

nests, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un Gaisa spēku Aviācijas bāze, lai mežu vai citu objektu ugunsgrēku gadījumos varētu maksimāli ātri pieņemt lēmumu par šo ezeru ūdens izmantošanu ugunsdzēsības vajadzībām. Īpaši noderīga tā būs ugunsdzēsības helikopteru pilotiem, kas veic mežu ugunsgrēku dzēšanu no gaisa ar speciāla aprīkojuma palīdzību.

Publiskās ezeru kartes mērogs ir 1:250 000. Karte sastāv no 10 lapām, kas aptver gandrīz visu Latvijas teritoriju. Tā gatavota uz militārās Kopējo operāciju kartes aeronavigācijas versijas bāzes,

kas ietver papildu informāciju par lidojuma šķēršļiem, lidlauku izvietošanu un reljefu. Kartes izmantošana paredzēta tikai atbildīgajiem dienestiem.

LĢIA ir Aizsardzības ministrijas padotībā esoša iestāde, vadošā iestāde valsts politikas īstenošanā ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. LĢIA izgatavo topogrāfiskās kartes, pārskata kartes, ortofotokartes, satelītkartes, kā arī tematiskās kartes pēc īpaša pasūtījuma (piemēram, pašvaldību teritorijas, autoceļu kartes, kultūrvēsturiskās kartes, tūrisma kartes u.c.).

VUGD BRĪDĪNA

Par rīcību negaisa laikā

Pēdējo nedēļu laikā pēc ilgstošā karstuma perioda, laika apstākļiem kļūstot apstākļiem, arvien vairāk palielinās pērkonu negaisu un spēcīgu vētru iespējamība. Lai nebūtu nepatīkamu pārsteigumu un, saskaroties ar tādu neprognozējamu dabas parādību kā negaiss, tiktu samazināts nelaimes gadījumu risks, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) iesaka iedzīvotājiem būt modriem un negaisa laikā ievērot stingrāku piesardzību.

VUGD preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā inspektore Inese Veisa sagatavojusi svarīgākos ieteikumus, lai izvairītos no nelaimes gadījumiem.

- ✓ Meklējot patvērumu no zibens, vislabākā aizsardzība ir ēka ar labu (!) zibens novadīšanas sistēmu.

- ✓ Centies bez īpašas ne-

pieciešamības neiet ārpus telpām, aizver logus, durvis, dūmvadu aizvērtņus!

- ✓ Parūpējies, lai telpās nebūtu caurvēja!

- ✓ Telpās uzturies pēc iespējas tālāk no elektroinstalācijām, antenām, logiem, durvīm! Mēģini atrasties tālāk no ēkas ārējās sienas, ja laukā pie tās aug koks. Ja zibens trāpīs kokā, daļa no lādiņa var tikt novadīta uz ēku!

- ✓ Atvieno radio un televizoru no elektriskā tīkla, neizmanto sadzīves elektrotehniku un tālruni!

- ✓ Sevišķi bīstams zibens ir klajā laukā. Atrodi ēku, kur patverties! Ja nav iespējams patverties ēkā, neizmanto nelielus šķūņus vai atsevišķi augošu kokus!

- ✓ Nekādā gadījumā nemeklē patvērumu no pērkonu negaisa zem lieliem kokiem – tas ir bīstami ne tikai zibens trāpījuma gadījumā, bet arī tādēļ, ka pērkonu negaisa radītās vēja brāzmas var šos kokus nolauzt! Labāk patverties nelielu koku un krūmu pudurī, izvairīties no atklātām,

klajām vietām.

- ✓ Ateries, ka pērkonu negaisa laikā nedrīkst atrasties uz ezera vai citas ūdenskrātuves, peldētis, makšķerēt zivis. Nepieciešams attālināties no ūdenskrātuves drošā attālumā. Ja atrodies uz ūdens vai ūdenī (sevišķi bīstami peldēt vai nirt, jo ūdens ļoti labi vada elektrību!) – nekavējoties dodies krastā!

- ✓ Ja brauc ar laivu un izklūšana krastā nav iespējama, ieteicams notūpties laivas centrā maksimāli tuvu laivas dibenam, izvairīties no saskares ar ūdeni un laivas metāla daļām.

- ✓ Ja brauc ar velosipēdu, apstājies un nepaliec saskarē ar to! Sogad Latvijā reģistrēti vairāk nekā 50 ugunsgrēki, kuru iespējamais izcelšanās iemesls ir bijis zibens lādiņš.

Ja tomēr notikusi nelaime, kas apdraud cilvēka dzīvību vai veselību – nezaudējiet laiku un nekavējoties izsauciet operatīvos dienestus pa tālruni 112.

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

DAUGAVPILS IECIRKNIS

Kriminālpolicijas biroja darbinieki Daugavpilī aizturēja 1968. gadā dzimušu sievieti, kura pie sevis nelikumīgi glabāja narkotikas. Atrasti un izņemti divi grammi metamfetamīna. Tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 253. panta (par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu). Sieviete tika piemērots ar brīvības atņemšanu nesaisītais drošības līdzeklis.

Kriminālpolicijas darbinieki, rīkojoties pēc operatīvas informācijas, likvidēja nelegāla alkohola pārdošanas vietu Daugavpilī, Siguldas ielā. Kopumā tika izņemti 115,4 litri nelegāla alkohola, kā arī 11 200 cigaretes. Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizāciju ierosināts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 221. panta 1. daļas.

7. augustā Kalupes pagastā automašīnas Opel vadītājs netika galā ar automašīnas vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Slimnīcā tika nogādāti divi, 1980. un 1942. gadā dzimuši, vīrieši ar dažādām traumām. Policija veic negadījuma izmeklēšanu.

13. augustā ap pulksten 09.40 policija saņēma informāciju par iespējamo sprādzienu Daugavpils tiesā. No ēkas bija evakuēti cilvēki un veikta visu telpu pārbaude, taču nekādi aizdomīgi priekšmeti netika atrasti. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 231. panta (apzināti nepatieš paziņojums par sprāgstošas vietas ievietošanu vai novietošanu), saskaņā ar kuru vainīgai personai draud brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem vai arests, vai piespiedu darbs, vai naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām.

Šī gada jūlijā Daugavpils iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļā tika ierosināts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 125. panta 3. daļas, tas ir, par smagu miesas bojājumu nodarīšanu, kas izraisīja cietušu nāvi. Kā tika noskaidrots, 13. jūlijā alkohola lietošanas laikā starp trijiem vīriešiem notika konflikts, kā rezultātā divi no tiem, pielietojot fizisku spēku, nodarīja smagus miesas bojājumus trešajam, no kā viņš mira. Aizdomās turētas personas tika aizturētas un, veicot tālāko izmeklēšanu, Kriminālpolicijas darbinieki noskaidroja, ka minētā grupa naktī uz 12. jūliju bija paveikusi zādzību no transportlīdzekļa piekabes, to uzlauzot. Nākamajā dienā zagtās mantas (pārtikas produkti, higiēnas preces, saimniecības piederumi) tika pārdotas. Abos kriminālprocesos par aizdomās turētiem tika atzītas četras personas: 1978., 1978., 1985. gadā dzimuši vīrieši un 1980. gadā dzimusi sieviete. Trīs personas ir apcietinātas.

RĒZEKNES IECIRKNIS

7. augustā no rīta Feimaņu pagastā automašīnas Audi vadītājs netika galā ar automašīnas vadību, nobrauca no ceļa un vairākas reizes apgāzās. Vīrieši automašīnā esošie cilvēki guva dažādas traumas. 1974. gadā dzimušais vīrietis no gūtajām traumām gāja bojā. Notiek negadījuma izmeklēšana.

Laika posmā no 8. līdz 9. augustam Rēzeknē, N. Rancāna ielā novietotai automašīnai Renault izsists vējstikls un nozagta auto magnetola. Materiālais zaudējums ap 140 latiem. Ierosināts kriminālprocess.

9. augustā Rēzeknē, Dzelzceļnieku — Lubānas ielu krustojumā divpadsmitgadīga meitene, nepārliecinoties par satiksmes drošību, izskrēja tuvu braucošai automašīnai, kā rezultātā viņu notrieca. Meitene tika nogādāta slimnīcā.

9. augustā Rēzeknes novadā Ozolmuižas pagastā 21 gadu vecs jauniešs, braucot ar motociklu Kawasaki, neizvēlējās drošu kustības ātrumu, kā rezultātā netika galā ar motocikla vadību, nobrauca grāvi un ietriecās kokos. Jauniešs gāja bojā.

10. augustā Vījānos no automašīnas Mitsubishi caur atvērtu logu tika nozagti divi mobilie telefoni. Ierosināts kriminālprocess.

Naktī no 10. uz 11. augustu Rēzeknē, Kr. Barona ielā no kādas mājas pagalma tika nozagta vieglās automašīnas VAZ piekabe. Materiālais zaudējums sastāda ap 150 latiem. Uzsākts kriminālprocess.

KRĀSLAVAS IECIRKNIS

Laika periodā no 1. līdz 11. augustam Krāslavā nenoskaidrotas personas, uzlauzot kādas saimniecības ēkas ieejas durvis, nozaga dažādas mantas. Radīts materiālais zaudējums aptuveni 110 latu. Uzsākts kriminālprocess.

10. augustā Dagdā, Asūnes ielā 82 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu Opel, sadūrās ar mopēdu. Mopēda vadītājs, trīspadsmitgadīgais zēns, un mopēda pasažiere, divpadsmitgadīga meitene, ar traumām tika nogādāti slimnīcā. Policija skaidro negadījuma iemeslus.

BALVU IECIRKNIS

5. augustā Rugāju pagastā kādai mājai uzlauztas durvju piekaramās atslēgas un no mājas nozagti dažādi priekšmeti. Uzsākts kriminālprocess.

11. augusta naktī Balvos, Daugavpils ielā, iekļūstot kādam vīrietim piederošajā garāžā, tika nozagtas divas metāla kannas ar benzīnu pa 20 litriem, divas metāla kannas pa 20 litriem ar dīzeldegvielu un vairāki zvejas piederumi. Uzsākts kriminālprocess. Tajā pat naktī tika apzagta vēl viena garāža Dārza ielā. Bojāgājot garāžas durvis un iekļūstot iekšā, zagļu guvums bija 11 metāla kannas un viena alumīnija kanna, kā arī dīzeldegviela.

LUDZAS IECIRKNIS

5. augustā Ciblas novada Zvirgzdenes pagastā nenoskaidrots automašīnas Nissan vadītājs netika galā ar automašīnas vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un ietriecās kādas mājas žogā.

9. augusta agrā rītā Kārsavas novada Malnavas pagastā automašīnas Opel vadītājs, 1978. gadā dzimis vīrietis, iebruca pretējā kustības joslā, kur sadūrās ar automašīnu Mercedes, ko vadīja kāda sieviete. Cietušo nav. Noskaidrots, ka vīrietis atradās alkohola reibuma stāvoklī.

PREIĻU IECIRKNIS

No 6. augusta līdz 12. augustam tika reģistrēti 59 dažādi notikumi. Uzsākti četri kriminālprocesi. Sastādīti 24 administratīvie protokoli, no tiem: viens par sīko huligānismu, 14 par atrašanos sabiedriskā vietā reibuma stāvoklī. Administratīvi sodīti par nelegālu alkoholisko dzērienu un spirta iegādāšanos un glabāšanu divi cilvēki. Reģistrēts viens ceļu satiksmes negadījums, cietušo nav. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 113 protokoli, no tiem astoņi — gājējiem, bet 14 vadītājiem par transporta līdzekļu vadīšanu alkoholisko dzērienu reibumā (vienam auto, 13 velosipēdu vadītājiem).

6. augustā Preiļos, Liepu un Jelgavas ielu krustojumā 30 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu VW, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, kā rezultātā nobrauca no ceļa un ietriecās laternas stabā. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts ceļu satiksmes negadījuma reģistrācijas protokols.

Sagatavots pēc Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācijas

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Darbs Anglijā —ražas novākšanā
pie vēlajām rudens avenēm un zemenēm

- Ogu lasīšana tunelveida siltumnīcās līdz novembra vidum;
- Iespēja nopelnīt no 35 – 60 Ls dienā, atkarībā no produktivitātes;
- Izbraukšana grupās, sākot ar augusta vidu.

Piedāvājam arī darbus lopkopjiem ar pieredzi slaukšanā.

GP Recruitment SIA; Rēzekne,
Latgales iela 20-232
Tālr. 64605540, mob. tālr. 26673586;
licence 48; www.gpr.lv

✓ PVC logi (6 kameru) par super cenu!
✓ Siltās ārdurvis tikai Ls 99.
Bezprocentu kredīts. Dāvanā moskītu tīkls.
Valmieras iela 2, Preiļi.
Tālr. 28673992.

Bīstamo un vētras laužo
KOKU ZĀĢĒŠANA.
Tālr. 29180071.
www.arborists.lv

Kreditēšana pret
nekustamā īpašuma ķīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

VESELĪBAS CENTRS 4 www.vc4.lv
www.edk.lv
Š. g. 26. augustā, Dr. Ints Ūdris
SIA "Veselības centrs 4", Estētiskās
dermatoloģijas un ķirurģijas klīnikas
asinsvadu ķirurgs, flebologs,
Pieņems Privātpoliklīnikas telpās,
Raiņa bulv. 7, Preiļos.
Konsultācija + kāju vēnu
sonogrāfija – Ls 25.
Pieraksts pa tālruni 65324393.

Pārdod zemi Preiļu rajonā,
kopējā platība 27 ha.
Tālr. 29476992.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pārdod

AUDI 80 (1,8 mono, 1989. g. izl., TA līdz
07.2011., Ls 550). T.28379606.

Izīrē

mēbelētu 1 istabas dzīvokli Rīgā (Pļavniekos).
Tālr. 26162288.

Ceturtdien, 19. augustā, z/s "Flaveri" pārdos
dažādas krāsas jaunputnus un gaiļus (paipalas
pēc pasūtījuma). Tālr. 29142247. Silajānos
8.00, Riebiņos 8.15, Preiļos 8.30, Pieniņos 9.15,
Stabulniekos 9.30, Galēnos 9.40, Polkoronā
9.50, Smelteros 10.05, Anspokos 10.20,
Pīkuļos 10.30, Rudzātos 10.45, Turkos 11.00,
Jaunsilavā 11.20, Līvānos 11.30, Rožupē 12.10,
Vanagos 12.35, Mačānos 12.45, Vecvārkavā
13.00, Vārkavā 13.20, Pilišķos 13.35, Pelēcos
13.50, Ārdavā 14.05, Aizkalnē 14.20, Kastīrē
14.35, Rušonā 14.45, Aglonā 15.00, Jaunaglonā
15.10.

Atnāc, māt, no baltā smilšu kalna.
Atnāc, kādreiz domās parunāt.
Saki vēlreiz mātes vārdus svētos,
Kaut vēl reizi, reizi pēdējo.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Annai Vilcānei, no MĀTES
uz mūsu atvadoties.
"Rožukroņa" pulciņa dalībnieces

Tavs mūzs kā abeļu dārzs
Palicis tiem, kas tālāk iet.
Izsakām līdzjūtību
Annai Vilcānei, MĀTI
mūžībā pavadot.
Preiļu baznīcas koris

Tu esi vienīgviens,
Kas vienreiz tik var būt,
Tu aiziedama paliec,
Kā gaismu tevi jūt.
Visdziļākā līdzjūtība skolotājam
Renātei Lozdai un viņas ģimenei,
MĀMIŅU un VECMĀMIŅU
mūžības ceļā izvadot.
Salas pamatskolas skolotāji

PVD BRĪDINA

Jāuzmanās no kafijas "Merrild" ar viltotu derīguma termiņu

Pārtikas un veterinārais
dienests (PVD)
SIA „BALTSTOR”
noliktavā Rīgā atklājis
vairāk nekā 3 tonnas
kafijas „Merrild” ar viltotu
derīguma termiņu.
Viltotās kafijas izplatīšana
apturēta, uzņēmumam
tā jāatsauc no
tirdzniecības, ziņo
PVD Sabiedrisko
attiecību daļas
vadītāja Ilze Meistere.

Pagājušajā nedēļā PVD saņēma informāciju, ka tirdzniecībā pieejama kafija "Merrild InCup 500 g" un "Merrild Red 250 g" ar, iespējams, viltotu derīguma termiņu.

PVD veica pārbaudi ziņotāja norādītajā tirdzniecības vietā, kur konstatēja kafiju "Merrild" ar labotu derīguma termiņu. Kafiju "Merrild" veikalam piegādājis SIA "BALTSTOR".

Piedaloties Finanšu policijai, PVD veica pārbaudi SIA "BALTSTOR" noliktavā, kur atklāja lielu daudzumu, kopumā 3,9 tonnas jeb 12 988 kafijas "Merrild" iepakojumu ar neatbilstošu marķējumu — daļa kafijas iepakojumu jau bija pārmarķēta ar jaunu derīguma termiņu, daļai oriģinālais derīguma termiņš bija notīrīts, bet jauns vietā uzspiests vēl nebijā.

SIA "BALTSTOR" kafiju "Merrild" ar beigušos derīguma termiņu iegādājies no kāda PVD neregistrēta uzņēmuma.

PVD SIA "BALTSTOR" noliktavā ir konstatējis arī citus pār-

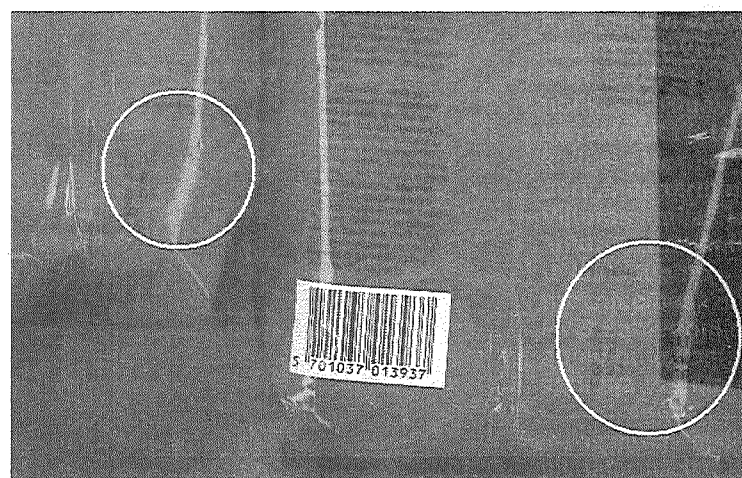
● Kafijas "Merrild" oriģinālais iepakojums.

tikas produktus — sausās zupas, konfektes un citus produktus ar beigušos derīguma termiņu.

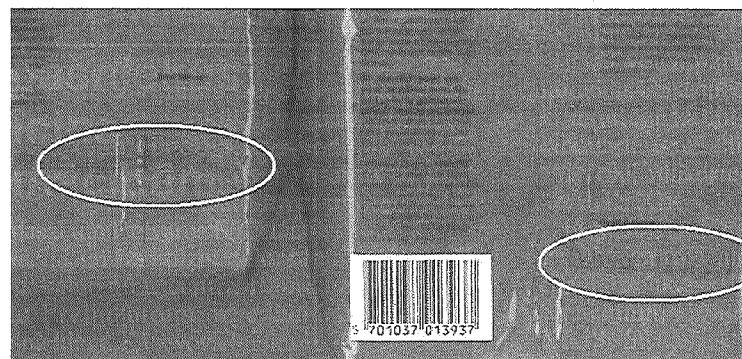
PVD ir apturējis SIA "BALTSTOR" izplatītās kafijas "Merrild" ar viltoto derīguma termiņu izplatīšanu un uzdevis to atsaukt

arī no tirdzniecības.

Apturētā kafija "Merrild" uzņēmumam būs jānosūta iznīcināšanai, savukārt SIA "BALTSTOR" par pārtikas produktu derīguma termiņu viltošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem

● Kafijas "Merild" oriģinālais derīguma termiņš.

● Kafijas "Merild" viltotais derīguma termiņš.

tiks piemērots 10 – 500 latu naudasods. Tomēr lielākos zaudējumus negodīgajam uzņēmumam veidos izņemtā un iznīcināmā prece.

PVD turpmāk SIA "BALTSTOR" uzraudzīs pastiprināti.

PVD aicina patērētājus pievērst uzmanību kafijas "Merrild" de-

riģuma termiņa marķējumam. Tas sastāv no trim horizontālām un vienas vertikālas rindiņas, kurās norādīts preces ražošanas datums un datums, līdz kuram vēlams precīzi izlietot. Uz viltotā "Merrild" kafijas iepakojuma derīguma termiņš norādīts vienā rindiņā.